

DECEMBER 2024
SVENDBORG KOMMUNE

MILJØVURDERING AF FORSLAG TIL SVENDBORG KOMMUNEPLAN 2025-2037

MILJØRAPPORT

Svendborg
Kommune

DECEMBER 2024
SVENDBORG KOMMUNE

MILJØVURDERING AF FORSLAG TIL SVENDBORG KOMMUNEPLAN 2025-2037

MILJØRAPPORT

PROJEKTNR.

A288549

DOKUMENTNR.

002

VERSION

1.1

UDGIVELSESDATO

06. december
2024

BESKRIVELSE

Miljørapport

UDARBEJDET

MSSB

KONTROLLERET

LOJO

GODKENDT

LOJO

INDHOLD

1	Indledning	7
2	Planforslagets indhold og formål	8
2.1	Revisionsbeslutning	8
2.2	Planforslagets forventede ændringer	9
2.3	Fravalg i kommuneplanforslaget	12
3	Miljørapportens indhold og metode	14
3.1	Afgrænsning af miljøvurderingen	14
3.2	Høring af berørte myndigheder	16
3.3	Alternativer, herunder 0-alternativet	16
3.4	Kumulative effekter	17
4	Ikke-teknisk resumé	18
4.1	Planmæssige ændringer	18
4.2	Miljøvurdering	19
5	Natur; flora og fauna	24
5.1	Miljøstatus og lovgivning	24
5.2	Miljøvurdering	26
5.3	Afværgeforanstaltninger	31
5.4	Overvågning	31
6	Vand (grundvand)	32
6.1	Miljøstatus og lovgivning	32
6.2	Miljøvurdering	34
6.3	Afværgeforanstaltninger	40
6.4	Overvågning	40
7	Befolkning (detailhandel)	41
7.1	Miljøstatus og lovgivning	41
7.2	Miljøvurdering	43
7.3	Afværgeforanstaltninger	45

7.4	Overvågning	45
8	Klima (oversvømmelse)	46
8.1	Miljøstatus og lovgivning	46
8.2	Miljøvurdering	47
8.3	Afværgeforanstaltninger	51
8.4	Overvågning	51
9	Landskab og kulturmiljø	52
9.1	Miljøstatus og lovgivning	52
9.2	Miljøvurdering	55
9.3	Afværgeforanstaltninger	61
9.4	Overvågning	61
10	Referencer	62

1 Indledning

Svendborg Kommune har udarbejdet forslag til Kommuneplan 2025-2037. Planforslaget er en delvis revision og alene ændringer i forhold til den gældende Kommuneplan 2021-2033 er taget i betragtning i miljøvurderingen.

I forbindelse med forslag til Kommuneplan 2025-2037 udarbejdes en miljøvurdering af planforslaget i overensstemmelse med miljøvurderingslovens afsnit II¹. Planforslaget fastlægger rammer for fysisk planlægning og arealanvendelse i Svendborg Kommune, og nogle af de foreslåede ændringer til det eksisterende plangrundlag vurderes at kunne have væsentlig indvirkning på miljøet, hvorfor nærværende miljøvurdering er foretaget.

Miljøvurderingen skal omfatte de ændringer, der er foretaget i hovedstruktur, retningslinjer og rammedel i forhold til det gældende plangrundlag.

Der er udført en gennemgang af ændringerne i det gældende plangrundlag. På baggrund heraf er der udarbejdet et afgrænsningsnotat i medfør af miljøvurderingslovens § 11 med henblik på at afgrænse miljørapportens omfang og detaljeringsgrad. Baggrund for afgrænsningen er dels sket i en intern scopingproces i kommunen og dels en høring af berørte myndigheder i henhold til miljøvurderingslovens § 32.

Miljørapporten udarbejdes af COWI A/S i samarbejde med Svendborg Kommune.

---

¹ Bekendtgørelse af lov nr. 4 af 03/01/2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

2 Planforslagets indhold og formål

Planen fastlægger på overordnet niveau mål, retningslinjer og rammer for blandt andet den fysiske udvikling. Derfor skal kommuneplanforslaget vurderes på samme overordnede niveau. Dette medfører, at vurderingen koncentrerer sig om generelle vurderinger af forhold, der kan have en indvirkning på miljøet, og hvilke eventuelle afbødende foranstaltninger, det bør overvejes at inddrage i forbindelse med senere/efterfølgende detailplanlægning af eksempelvis infrastruktur eller byudvikling.

Ifølge planloven² skal Svendborg Kommune opretholde og vedligeholde en kommuneplan. For en periode på 12 år fastlægger kommuneplanen de overordnede mål og retningslinjer for kommunens udvikling i byerne såvel som i det åbne land. Kommuneplanen skal revideres hvert fjerde år.

2.1 Revisionsbeslutning

I forbindelse med vedtagelse af kommunens planstrategi; *Udviklingsstrategi 2023-2035 Fra mere til bedre* har kommunalbestyrelsen truffet beslutning om, at der skal foretages en delvis revision af kommuneplanen. Den gældende Kommuneplan 2021-2033 blev endeligt vedtaget i 2021.

Siden er der sket flere ændringer i blandt andet kommunens klimaambitioner, kommunens demografiske udvikling, og ambitioner om at skabe mere plads til naturen som led i at øge biodiversiteten. Med en delvis revision af kommuneplanen revideres flere lovbestemte temaer i kommuneplanen i større eller mindre grad. Nogle temaer har kun behov for mindre justeringer og opdateringer, hvorimod andre skal gentænkes helt. Siden sidste kommuneplan revision er der desuden ved lovændringer kommet nye temaer til, som skal indarbejdes i kommuneplanen.

---

² Bekendtgørelse af lov nr. 572 af 29/05/2024 om planlægning.

2.2 Planforslagets forventede ændringer

Forslag til Kommuneplan 2025-2037 bygger i væsentligt omfang på den gældende Kommuneplan 2021-2033 og revisionen er, i overensstemmelse med planstrategien, primært orienteret om følgende emner:

- Natur
- Det maritime
- Kultur og bevægelse
- Uddannelse
- Turisme
- Klima
- Lokalområder og bosætning
- I juni 2024 besluttede kommunalbestyrelsen også at inddrage detailhandel som revisionstema.

Udarbejdelse af forslag til Kommuneplan 2025-2037 og miljøvurdering af planforslaget er sket parallelt, hvorved resultater fra miljøvurderingen kan indarbejdes i planforslaget, hvilket kan medføre justeringer af retningslinjebestemmelser, arealudpegninger mv.

En gennemgang har vist, at der overordnet foretages følgende ændringer i plangrundlaget:

2.2.1 Retningslinjer

Der er sket en justering af retningslinjer og arealudpegninger samt redegørelser i overensstemmelse med revisionsbeslutningen. Herunder:

- Generel ajourføring og opdatering i forhold til statslige og regionale planer samt ændret lovgivning.

Byudvikling og bosætning

- Boligrækkefølgeplanen: Der foretages en ajourføring ift. arealer der er blevet planlagt/udviklet siden sidst og der indarbejdes tre nyudlæg (to af dem, kan betragtes som lokale omplaceringer). Ligeledes omprioriteres der på rækkefølgen ved to lokalbyer.

Bynatur: Nyt retningslinjekort, der viser strukturer for placering og prioritering af bynatur inden for byzonen (overlapper med Grønt Danmarkskort i overgangszonen).

- Bymønster: Der tilføjes flere retningslinjer, der sætter retning for prioritering af udviklingen af by og land, herunder at der skal være mulighed for byudvikling til boligformål i alle lokalbyer for at sikre balance i bosætningsmønstret. Desuden opdeles landsbyer i større eller øvrige landsbyer med nye retningslinjer i overensstemmelse med i prioriteringen af landsbyerne. Landsbyafgrænsning: Der ændres på flere landsbyers afgrænsning i bystrukturen.

Erhverv

- Havnen: Der tilføjes enkelte retningslinjer om hvad der skal sikres/arbejdes med ved planlægning samt fremtidige anlægstilladelser inden for havneområdet.
- Erhverv: Udpegning af færge- og erhvervs kaj samt havneerhverv på land i korttema.
- Solceller: Ved nybyggeri eller ombygning af erhvervsbygninger skal det ved tagflader større end 750 m² undersøges mulighed for opsætning af solenergianlæg.

Detailhandel

- Detailhandelsstruktur: Geografisk udvidelse af Vindeby lokalcenter, konvertering af Skårup bymidte til et lokalcenter.

Kulturarv

- Bevaringsværdige bygninger: Der er foretaget en opdatering af SAVE-registrering for bevaringsværdige bygninger i Ny Hesselager inden for kulturmiljøet. Ca. 50 bygninger bliver registreret i kategori 1-4 og som bevaringsværdige i kommuneplanen og nu også en indarbejdelse af en tidligere registrering fra 2008 af havnens bygninger. Der registreres 69 bygninger i kategori 1-4.

Turisme og fritid:

- Turisme og fritid: Nye retningslinjer for turistpolitiske overvejelser, nye retningslinjer for rekreative stier, retningslinjer for etablering af nye rekreative stier i det åbne land, herunder for at understøtte landsbyerne, nyt retningslinjekort med udpegning af principielle rekreative stiforløb på Tåsinge ved Skårup og i den nordlige del af kommunen. Nye retningslinjer for at Valdemars Slot udpeges som turistcenter samt nye retningslinjer for blå og grønne støttepunkter.

Kysten og det åbne land

- Landskab: Retningslinjer og retningslinjekort for større sammenhængende landskaber medtaget som noget nyt – indgår ikke i Kommuneplan 2021. Ny retningslinje som tydeliggør mulighed for afvigelse fra landskabskarakterhensyn ved konkret vurdering ifm. etablering af større vedvarende energi-anlæg i det åbne land.
- Grønt Danmarkskort: Væsentlig øgning af udpegninger til potentiel natur dels gennem konvertering af økologiske forbindelser til potentiel natur, dels ved generel øgning af arealudpegninger til Grønt Danmarkskort.
- Lavbunds- og vådområder: Retningslinjen for lavbundsarealer revideres, så der skelnes mellem vådområder til kvælstofreduktion, kulstofreduktion og naturformål. Derudover udpeges flere lavbundsområder med potentiale som vådområder, som med afsæt i statens Kulstof22 kortlægning samt medtagning af lavbundslande, hvor der allerede er gennemført vådområdeprojekter for at sikre at de fortsat figurerer i planlægningen. Endvidere sker der en udpegning af et stort nyt lavbundsområde i issølandskab vest for Stenstrup

med potentiale for vådområdeprojekt til kvælstof- og CO₂ reduktion (er i dag udlagt til værdifuld (drænet) landbrugsjord og til lerindvinding i råstofplanen.

- Skovrejsning: Reduktion af negativ-udpegninger – på baggrund af enkelte henvendelser.
- Landbrug: Konsekvensrettelse af udpegninger til værdifuld landbrugsjord på baggrund af udpegninger til Grønt Danmarkskort samt lavbunds/vådområder.
- Geologi: Nye retningslinjer for geologiske interesseområder - udpeget som følge af Geopark Det Sydfynske øhavs udnævnelse til UNESCO Global Geopark.

Klima

- Nedbør: Opdatering af oversvømmelsesdata og ny udpegningsområder på baggrund af skadesøkonomi, udpegningsområder af skybrudsveje i Svendborg by med tilknyttede retningslinjer.
- Havvand: Opdatering af oversvømmelsesdata og ny udpegningsområder på baggrund af skadesøkonomi samt særlige hensyn ved byggeri og anlæg, som kan være truet af oversvømmelser. Ny retningslinjer for byggeri og anlæg, som ligger under kote 3 langs kysten.
- Terrænnært grundvand: Nyt tema og retningslinjer for at rette opmærksomhed på terrænnært grundvand, som parameter i planlægningen. Fokus på områder hvor grundvandet står 1 meter under terræn i vinterhalvåret og hvor grundvandet står 1 meter eller mindre under terræn 40% af året.
- Varme: Nyt tema for at rette opmærksomhed på risiko for overophedning af byer grundet tiltagende risiko for hedeølger.

Teknik og miljø

- Solenergi: Nye retningslinjer i henhold til ny bekendtgørelse om solceller – afstandskrav, krav til beplantning mv. Og ikke mindst krav om multifunktionalitet og øgede krav til landskabstilpasning.
- Biogas: Udtagning af én udpegningsområde af tre til potentielle fælles biogasanlæg (nordligste mod kommunegrænse mod Faaborg-Midtfyn)Varmeforsyning: Nye retningslinjer for fælles varmepumpeanlæg med tilknyttet opmærksomhedszone på 100 m for at sikre fremtidige udviklingsmuligheder samt retningslinjer for varmepumper - såvel fælles som individuelle. Forbud mod affaldsforbrænding på tidligere kraftvarmeværk i Svendborg.
- Elforsyning: Retningslinjer for etablering af nye transformerstationer samt – sikring af eksisterende transformerstationers udvidelsesmulighed med opmærksomhedszone på 100 meter.
- Vandforsyning: Retningslinjer knyttet til boringsnære beskyttelsesområder (BNBO).
- Risikovirkninger: Et eksisterende biogasanlæg bliver risikoanlæg, da det kommer over tærskelværdi. En planlægningszone på 500 meter kommer til at fremgå omkring biogasanlægget på korttema.

2.2.2 Justering af generelle rammebestemmelser.

- > Nye boligtypologier for kompakte boliger, herunder mulighed for mindre grundstørrelser for åben-lav og tæt-lav boliger. Generelt for åben-lav boliger krav om en maks. grundstørrelse for på 900 m².
- > Nye krav til grøn og blå kvalitet samt biofaktor (bynatur).
- > Ændring af parkeringsnormer. Der udlægges en stationsnærhedszone. Inden for zonen nedsættes p-normen for etageboliger og tæt-lav boliger til 0,7 pr. bolig gældende for boliger imellem 55-85 m². For åben-lav nedsættes p-normen til 1 p-plads pr. bolig inden for zonen. Generelt for tæt-lav nedsættes normen til 1,3 p-plads/bolig.
- > Tilpasning af krav til opholdsarealer og regnvandsbassiner.
- > Tilpasning af krav til affaldshåndtering.
- > Tilpasning af krav til lystbådehavne med udvidede muligheder.

2.2.3 Rammeændringer

- > 10 rammeændringer for erhvervsområder.
- > 20 rammeændringer for boligområder. Der udlægges tre nye boligområder, mens tre boliggrammer udgår. Der foretages ændring i afgrænsningen af flere eksisterende rammeområder samt i rammebestemmelserne af et eksisterende rammeområde.
- > 5 nye rammeområder til centerformål som er konverteret fra andre anvendelser. Mens der er foretaget ændringer i yderligere 6 rammeområder. 7 rammeændringer med mulighed for detailhandel er tilpasset.
- > 9 rammeændringer for landsbyområder. Mens 26 landsbyrammer er afløst.
- > 11 rammeændringer for turisme og fritid. – rekreative formål. Heraf fire nye rammer, hvor tre af dem er til eksisterende forhold.
- > 3 udvidelser af rammeområder for offentligt formål. Heriblandt hævelse af bebyggelsesprocent for den ene ramme. Derudover er der foretaget ændringer i 9 rammeområder.
- > 1 rammeområde for tekniske anlæg tilpasses, mens der udlægges et nye rammeområde til eksisterende forhold.
- > Øvrige temaer i kommuneplanen forventes ikke ændret. Dog vil der blive foretaget konsekvensrettelser som følge af revision af ovenstående temaer samt ændringer som følge af ændret lovgivning og overordnet planlægning.

2.3 Fravalg i kommuneplanforslaget

I forbindelse med revisionen af kommuneplanen er følgende ideer til ændringer i planforslaget fravalgt grundet de afledte miljøfaktorer:

- Udvidelsen af eksisterende landsbyramme i Kirkeby Sand. Det er undersøgt hvorvidt rammen kunne udvides. Der er i den forbindelse fundet Hasselmus 10 m fra en evt. afgrænsning. Der har ikke været tid til at foretage en nærmere undersøgelse for hasselmus inden for rammeområdet. Derfor er udvidelsen af rammeområdet fravalgt.

- Udvidelse af lokalcenter i Rantzausminde.
Administrationen har fået udarbejdet en konsekvensanalyse der redegør for konsekvenserne ved at udvide lokalcenteret i Rantzausminde.

Analysen konkluderer at dagligvarer butikker placeret i andre lokalcentre vil blive påvirket i et mindre omfang. Spar ved Wandallsvej, er den butik uden for Rantzausminde lokalcenter som vil blive påvirket mest og vurderes at komme til at afgive en tredjedel af deres omsætning til en ny butik i Rantzausminde.

Analysen konkluderer at den butik der vil blive påvirket mest, er DagliBrugsen som vil være nærmest nabo til den nye butik og ligge inden for samme lokalcenter. Det vurderes at en ny butik med stor sandsynlighed, vil føre til lukning af DagliBrugsen i Rantzausminde, da grundlaget for butikken med en årlig omsætning på i størrelsesordenen 16 mio.kr. er spinkelt og vil have svært ved at klare en yderligere tilbagegang i omsætningen, som en større og stærkere dagligvarebutik tæt på vil medføre.

På den baggrund kan administrationen ikke anbefale at lokalcenteret udvides.

3 Miljørapportens indhold og metode

Miljøvurderingen tager afsæt i miljøvurderingsloven, som fastsætter kravene til proces og indhold.

Miljøvurderingen skal omfatte den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet inden for et bredt miljøbegreb, der omfatter biologisk mangfoldighed, flora og fauna, befolkningen, menneskers sundhed, jordbund og jordarealer, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser, samt arkitektonisk og arkæologisk kulturarv, større menneskeskabte katastroferisici og ulykker, ressourceeffektivitet og det indbyrdes forhold mellem ovennævnte faktorer.

Miljørapporten er en vurdering af, hvorvidt og i hvilket omfang, planen stemmer overens med de miljømålsætninger, som er fastlagt i lovgivningen og planlægningen for de pågældende miljøemner. Vurderingen skal udgøre en del af beslutningsgrundlaget for vedtagelsen af planforslaget.

Udarbejdelsen af planforslaget og miljøvurderingen er foregået sideløbende. På den måde har det været muligt at imødekomme potentielle miljøkonsekvenser allerede i udarbejdes- og beslutningsfasen af planforslaget.

Grundlaget for miljørapportens konsekvensvurderinger er som udgangspunkt aktuel viden på tidspunktet for udarbejdelse af planforslaget, dvs. foreliggende planer og rapporter mv.

Ifølge miljøvurderingsloven skal miljørapporten kun indeholde de oplysninger, som med rimelighed kan forlanges med hensyn til de aktuelle og gængse vurderingsmetoder og til planens detaljeringsgrad og placering i planhierarkiet. I sagens natur vil konsekvensvurderingen derfor være afgrænset til vurderinger på et overordnet niveau, hvor den nærmere vurdering af de konkrete konsekvenser vil afhænge af den efterfølgende, mere detaljerede planlægning, der skal udmønte kommuneplanens bestemmelser.

Miljøvurderingen er ikke underbygget af konkrete beregninger af f.eks. støjniveau, luftforurening, konkrete feltstudier, visualiseringer eller lignende. Sådanne beregninger og vurderinger vil, hvis det er nødvendigt, blive udført i tilknytning til sektorplaner mv. samt i forbindelse med konkrete projekter eller lokalplaner, som udarbejdes i medhør af kommuneplanens vedtagelse.

3.1 Afgrænsning af miljøvurderingen

Miljøvurdering af planforslaget foretages på et overordnet niveau og primært på grundlag af en kvalitativ vurdering af de ændringer planen indebærer i forhold til det gældende plangrundlag i Svendborg Kommuneplan 2021-2033.

Svendborg Kommune har på baggrund af en afgrænsning (scoping) vurderet, at de sandsynlige væsentlige miljøfaktorer omfatter:

- > Natur; flora og fauna
- > Vand; grundvand
- > Befolkning; materielle goder (detailhandel)
- > Luft og klima; klimatiske faktorer (oversvømmelsesrisiko)

- Landskab og kulturarv; landskabsværdier og kulturmiljø
- Miljørapporten vil derfor indeholde en vurdering af, hvordan planforslaget kan påvirke disse miljøfaktorer.

3.1.1 Miljøfaktorer, der ikke behandles nærmere

I forbindelse med afgrænsningen er det således vurderet, at planforslaget ikke eller kun i ubetydelig grad medfører påvirkning på de øvrige miljøfaktorer, hvorfor disse miljøfaktorer ikke behandles i miljørapporten. Redegørelse herfor fremgår i det følgende:

- Natur; biologisk mangfoldighed

Planlægningen forudsætter ikke konkrete indgreb i levesteder for beskyttede arter, og vurderes ikke at påvirke den økologiske funktionalitet for konkrete arter. Beskyttelsen af disse arter og deres levesteder forudsættes opretholdt i den videre planlægning.

Der foretages ikke nye arealudlæg til byudvikling inden for Natura 2000-områderne. Grundet afstand og planlægningens karakter vurderes det, at planforslaget ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil påvirke Natura 2000-områder væsentligt.
- Sikkerhed; sikkerhed

En planlægningszone på 500 meter kommer til at fremgå omkring et biogasanlæg på korttema, da biogasanlægget bliver risikoanlæg, da det kommer over tærskelværdi. Det vurderes, at den nye udpegning i sammenhæng med øvre realisering af planforslaget ikke medføre en særlig risiko.
- Jord; jordarealer og jordbund

Inddragelse af nye arealer til byvækst samt udtagning af eksisterende arealer sker i omtrent samme omfang.

Planforslaget medfører justering af arealudpegningen af særligt værdifulde landbrugsområder. Der er alene tale om mindre ændringer.

Der planlægges ikke for anvendelser med særlig forureningsrisiko.
- Ressourcer; ressourceeffektivitet

Planforslaget fastlægger ikke detaljerede bestemmelser for bebyggelse og anlæg, herunder forbrug af produkter/materialer/råstoffer og affald.
- Luft & klima; klimatiske faktorer og luft

Med planforslaget tilføjes nye og revideres retningslinjer for oversvømmelsestruede områder med tilhørende arealudpegning.

For luftforurening som følge af byudvikling mv. gælder generelt, at påvirkningen afhænger af den efterfølgende detaljerede planlægning. Påvirkningen kan derfor ikke vurderes på planforslagets overordnede niveau.
- Kulturarv; arkæologiske værdier

Påvirkningen på arkæologiske værdier kan ikke vurderes på planforslagets overordnede niveau. Ved detailplanlægning og projektering af ny

bebyggelse i nye byudviklingsområder skal det lokale museum høres med henblik på at afdække tilstedeværelsen af eventuelle arkæologiske kulturminde. Desuden forudsættes det gældende beskyttelsesniveau for beskyttede fortidsminder (forbud mod tilstandsændringer) respekteret i forbindelse med den detaljerede planlægning.

3.2 Høring af berørte myndigheder

Berørte myndigheder skal høres på forskellige trin af miljøvurderingsprocessen. Inddragelsen giver mulighed for indflydelse på beslutningen om og udførelsen af de nødvendige miljømæssige vurderinger. Berørte myndigheder høres i forbindelse med:

- Afgrænsning (scoping) af miljørapportens indhold og omfang
- Den offentlige høring af planforslag og miljørapporten
- Den sammenfattende redegørelse.

Med henblik på den endelige fastlæggelse af miljørapportens indhold og detaljeringniveau, har resultatet af afgrænsningen (scoping) været sendt til høring hos en række myndigheder, der kan være berørt af planforslaget. De berørte myndigheder har derved haft mulighed for at kommentere afgrænsningen eller bidrage med oplysninger, der kan indgå i miljøvurderingen.

Følgende potentielt berørte myndigheder er blevet hørt: Plan- og Landdistriktsstyrelsen, Miljøstyrelsen, Naturstyrelsen, nabokommunerne Ærø, Faaborg -Midtfyn, Nyborg og Langeland samt forvaltningen i Svendborg Kommune.

Høring af de berørte myndigheder er forløbet i perioden 29. oktober til 12. november 2024. I høringsperioden er indkommet to høringssvar, heraf et fra Miljøstyrelsen, som ikke havde bemærkninger til afgrænsningen, samt et høringssvar fra Svendborg Kommune med reelle bemærkninger til en tekstmæssig formulering, som ikke har givet anledning til ændring af miljørapportens afgrænsning og indhold.

3.3 Alternativer, herunder 0-alternativet

Miljørapporten skal ifølge miljøvurderingsloven indeholde en beskrivelse af referencescenariet (0-alternativet). Miljøvurderingens 0-alternativ fastlægges som den situation, hvor forslag til Svendborg Kommuneplan 2025-2037 ikke vedtages og plangrundlaget i Svendborg Kommuneplan 2021-2033 (med tillæg) videreføres.

Der forventes ikke udarbejdet alternative kommuneplanforslag, og derfor forventes der ikke umiddelbart opstillet og vurderet andre alternativer. 0-alternativet medtages i miljøvurderingen som referenceramme for at kunne sammenholde konsekvenserne af en udvikling uden vedtagelse af forslag til ny kommuneplan.

Under hvert emne i miljørapporten gives en beskrivelse af den nuværende miljøstatus. Denne miljøstatus udgør en beskrivelse af miljøtilstanden ved 0-alternativet, og udgør dermed en referenceramme for beskrivelsen af de potentielle konsekvenser ved gennemførelse af planforslaget.

3.4 Kumulative effekter

Kommuneplanen er som udgangspunkt tilrettelagt således, at der ikke er konflikt med andre planer eller projekter og uden, at der opstår væsentlige negative kumulative virkninger med kendte projekter. Der er ikke kendskab til andre projekter eller planer, som kan medføre kumulative virkninger for forhold omfattet af miljørapporten.

4 Ikke-teknisk resumé

Miljøvurderingen omfatter forslag til Kommuneplan 2025-2037 for Svendborg Kommune, og er gennemført efter miljøvurderingsloven. Det følgende udgør en sammenfatning af miljørapportens vurderinger med udgangspunkt i miljøvurderingslovens brede miljøbegreb.

For nogle af miljøparametrene er det generelt en begrænsning, at miljøindvirkningen ikke kan vurderes på det overordnede niveau som planen har, fordi indvirkningen afhænger af den efterfølgende detaljerede planlægning.

4.1 Planmæssige ændringer

Miljøvurderingen er udarbejdet med afsæt i forslag til Kommuneplan 2025-2037 for Svendborg Kommune, som er en delvis revision i forhold til den gældende Kommuneplan 2021-2033, og i overensstemmelse med miljøvurderingslovens afsnit II.

Revisionen er foretaget med udgangspunkt i kommunens planstrategi, primært orienteret om følgende emner:

- > Byudvikling og bosætning
- > Erhverv
- > Detailhandel
- > Kulturarv
- > Turisme og fritid
- > Mobilitet
- > Kysten og det åbne land
- > Klima
- > Teknik og miljø

I juni 2024 besluttede kommunalbestyrelsen også at inddrage detailhandel som revisionstema.

Med planforslaget samles således op på ændringer og justeringer samt nye ønsker og eksisterende plantillæg.

4.2 Miljøvurdering

Resuméet neden for er en sammenfatning af de miljøkonsekvenser, der er beskrevet i miljørapportens kapitel 5-9 ".

Miljøvurderingen skal omfatte den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder den biologisk mangfoldighed, flora og fauna, befolkningen, menneskers sundhed, jordbund og jordarealer, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser, samt arkitektonisk og arkæologisk kulturarv, større menneskeskabte katastroferisici og ulykker, ressourceeffektivitet og det indbyrdes forhold mellem ovennævnte faktorer.

4.2.1 Natur

Lavbundsarealer

I forslag til Svendborg kommuneplan 2025-2037 sker der en revision i retningslinjerne for lavbundsarealer samt i tilhørende arealudpegninger. Det vurderes, at ændringerne har en lille positiv påvirkning på planlagt natur, da justeringerne omfatter præciseringer af indholdet i retningslinjerne og da der sker tilføjelser af udpegninger for lavbundsarealer, men ingen ændringer i udpegningen af potentielt vådområde.

Grønt Danmarkskort

Med planforslaget revideres formuleringerne af flere retningslinjer, så enkelte retningslinjer i højere grad sikrer de udpegede naturarealer inden for Grønt Danmarkskort, heriblandt de særligt værdifulde naturområder, hvor der med forslaget kun må meddeles tilladelse til byggeri, anlæg, ændret arealanvendelse eller ændret tilstand af et areals karakter i øvrigt, hvis det kan begrundes ud fra væsentlige samfundsmæssige hensyn.

Derudover indgår der nye retningslinjer for strandenge, der skal sikre plads til naturtypen og at den kan udbredes.

Forslaget medfører en væsentlig øgning af udpegninger til potentiel natur, hvilket både skyldes konvertering fra økologiske forbindelser og en generel øgning af arealudpegningen. Udpegningerne for Grønt Danmarkskort vil generelt udgøre et større areal end i Kommuneplan 2021-2033. Det vurderes, at justeringerne i retningslinjerne og arealudpegningerne for Grønt Danmarkskort har en middel, men positiv påvirkning på planlagt natur.

Bynatur

Med planforslaget tilføjes og revideres retningslinjer for 'Bynær Natur'. Det vurderes, at de nye og reviderede retningslinjer for bynatur vil få en lille positiv effekt for flora og fauna ved ny byudvikling, da retningslinjerne åbner op for dialog om at afsætte areal til beplantning i planlægningen.

Forslaget medfører desuden nye generelle rammer for grøn kvalitet og biofaktor, som er delvist overlappende med retningslinjer for bynær natur. De generelle rammer for grøn kvalitet og biofaktor stiller nye krav om, at lokalplanerne skal sikre gode vækstbetingelser og plads til træer, herunder med gode

jordbundsforhold. Der tilføjes også, at der ved lokalplanlægning opstilles krav om en biofaktor for et områdes samlede ubebyggede arealer og særligt for boligområder kun for fri- og opholdsarealer samt en redegørelse for en forventet opnået biofaktor efter 5 års vækst. Det vurderes, at de nye generelle rammer for grøn kvalitet og biofaktor vil få en lille positiv effekt for flora og fauna ved ny byudvikling, da kravene i højere grad åbner op for dialog om indpasning af det grønne i planlægningen.

4.2.2 Vand

Grundvand

Hensynet til nationale grundvandsinteresser skal inddrages i kommunernes fysiske planlægning. Områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger skal derfor friholdes for virksomhedstyper og anlæg, som kan medføre væsentlig fare for forurening af grundvandet, mens boringsnære beskyttelsesområder skal friholdes for udlæg af nye arealanvendelser, som kan medføre øget fare for forurening af grundvandet.

Med planforslaget udlægges flere nye arealer til byvækst og andre formål og flere eksisterende arealer, ændrer anvendelse, som ligger inden for områder med grundvands- og drikkevandsinteresser. De anvendelsestyper, der planlægges for inden for arealerne, vurderes ikke at udgøre en væsentlig eller forøget fare for forurening af grundvandet.

Eksisterende retningslinjer i kommuneplanen sikrer desuden at ny byudvikling inden for de nye og revideret rammer sker under hensyntagen til beskyttelse af grundvandet og med fokus på, at eventuelle nødvendige tekniske tiltag indtænkes i den efterfølgende detaljerede planlægning.

Påvirkningen på grundvandet som følge af de fleste nye og ændrede arealudlæg til byvækst vurderes således at være ubetydelig.

Den konkrete påvirkning af grundvandet som følge af nye arealudlæg ved en enkelt ramme kan ikke vurderes på dette overordnede niveau.

4.2.3 Klima

Oversvømmelse fra nedbør

Forslaget medfører nye og reviderede retningslinjer og arealudpegninger for oversvømmelse fra nedbør, der i højere grad sikre naturlige strømningsveje og generelt de oversvømmelsestruede områder mod nybyggeri og anlæg.

Det vurderes, at nye og reviderede retningslinjer og arealudpegninger for oversvømmelse fra nedbør har en lille, men positiv betydning for klima (oversvømmelse), da retningslinjerne øger kravene til dokumentation og eventuelle afværgeforanstaltninger ved planlægning inden for de oversvømmelsestruede områder.

Oversvømmelse fra havvand

I forslaget til Svendborg kommuneplan 2025-2037 revideres enkelte retningslinjer og der tilføjes nye retningslinjer, som i højere grad skal sikre de oversvømmelsestruede områder fra havvand, samt områder med risiko for værditab mod nybyggeri og anlæg.

Det vurderes, at nye og reviderede arealudpegninger og retningslinjer for oversvømmelse fra havvand har en lille, men positiv betydning for klima (oversvømmelse), da retningslinjerne medfører at fremtidig planlægning og anlægsprojekter kræver øget dokumentation for oversvømmelse fra havvand. I den efterfølgende planlægning skal der i højere grad indarbejdes hensyn og afværgeforanstaltninger, der sikrer mod oversvømmelse fra havvand.

Terrænnært grundvand

Forslaget medfører, at der tilføjes nye retningslinjer for at rette opmærksomhed på terrænnært grundvand, som parameter i planlægningen. Det vurderes, at de nye retningslinjer for terrænnært grundvand har en lille men positiv betydning for klima (oversvømmelse), da retningslinjerne medfører, at fremtidig planlægning og anlægsprojekter kræver en vandhåndteringsplan og i højere grad skal indarbejde hensyn, der sikrer mod oversvømmelse fra terrænnært grundvand.

Den konkrete påvirkning af klima (oversvømmelse) som følge af nye og ændrede arealudlæg til byvækst kan ikke vurderes på dette overordnede niveau. I den efterfølgende detaljerede planlægning skal bygherrerne, som ønsker byggeri og/eller anlæg inden for rammer med nye arealudlæg forvente at levere en detaljeret vandhåndteringsplan og evt. en hydrologisk analyse som viser, hvordan vandet kan håndteres på egen grund jf. nye retningslinjerne for terrænnært grundvand. Oversvømmelsessikring og fokus på, at eventuelle nødvendige tekniske tiltag skal dermed indtænkes i den efterfølgende detaljerede planlægning.

4.2.4 Befolkning

Detailhandel

Med planforslaget foretages en revision af retningslinjer for detailhandel med ændring af korttema ift. to centerområder og tilhørende rammer. Det vurderes, at udvidelsen af rammer og justeringer i arealrammerne for butikksformål i retningslinjer for lokalcentre, og bymidter er tilstrækkeligt til at understøtte forbrugsbehovet på sigt ved Tåsinge og Skårup.

Påvirkningen på befolkning; materielle goder (detailhandel) som følge af nye og ændrede arealudlæg til butikksformål samt ændringer i retningslinjer for detailhandel vurderes således at være ubetydelig.

4.2.5 Landskab og kulturmiljø

Bevaringsværdige og sammenhængende landskaber

Det er en national interesse, at planlægningen af det åbne land er med til at sikre, at de værdifulde landskaber bevares, herunder at de åbne kyster fortsat udgør en væsentlig natur- og landskabsværdi.

Med planforslaget tilføjes betegnelsen beskyttet landskaber til bevaringsværdige landskaber således, at terminologien følger Plan- og Landdistriktsstyrelsens terminologi. I forslag til Svendborg Kommuneplan 2025-2037 sker der samlet set mindre ændringer, som følge af nye retningslinjer og tilhørende retningslinjeudpegnings for større sammenhængende landskaber samt bevaringsværdige landskaber. De begrænsede ændringer skyldes, at retningslinjerne følger flere retningslinjer samt arealudpegninger fra Kommuneplan 2021-2033 for de landskabsudpegninger, der udgør grundlaget for større sammenhængende landskaber samt bevaringsværdige landskaber. Dermed sker der ikke nye arealudpegninger, der beskytter landskabet mod byggeri og anlæg, men nærmere præciseringer af retningslinjerne herfor. Det vurderes, at justeringerne i retningslinjerne for landskab har en ubetydelig påvirkning på landskabet.

Udlæg af ny boligramme i kystnærhedszonen, kystforland, bevaringsværdigt landskab og skovbyggelinje

I forslag til Svendborg kommuneplan 2025-2037 udlægges en ny boligramme ved Bjernemarksvej i den sydlige del af Vindeby på Tåsinge, som berører kystnærhedszonen, skovbyggelinje og kommunens arealudpegninger for bevaringsværdigt landskab og kystforland.

Det vurderes, at påvirkningen på landskabet, herunder bevaringsværdigt landskab, kystnærhedszonen og skovbyggelinje, som følge af et nye arealudlæg til boliger vil være ubetydelig, da arealudlægget ikke i væsentlig grad vil påvirke sundet, kystlinjen, de modstående kyster, landskabsinteresserne og Bregninge Kirkes position i landskabet.

Udlæg af nyt rekreativt rammeområde i beskyttet landskab (herregårdslandskab) og kulturmiljø

I forslag til Svendborg kommuneplan 2025-2037 udlægges en ny rekreativ ramme ved Valdemars Slot på nordøstsiden af Tåsinge, som berører kommunens arealudpegninger for beskyttet landskab (herregårdslandskab) og kulturmiljø.

Det vurderes, at de anvendelser, der planlægges for i den nye ramme, vil have en ubetydelig påvirkning på herregårdslandskabet og kulturmiljøet, da de i høj grad understøtter de eksisterende forhold og da området delvist er bebygget. Hvis der i fremtiden skal planlægges for byggeri og anlægsarbejde inden for rammen, så skal beskyttelsesinteresserne inden for rammen sikres og der skal indarbejdes hensyn hertil i den efterfølgende planlægning.

4.2.6 Øvrige miljøtemaer

Den gennemførte afgrænsning betyder, at øvrige miljøtemaer inden for det brede miljøbegreb, som angivet nedenfor, ikke behandles nærmere i miljørapporten, idet planforslagets sandsynlige påvirkning af disse, er vurderet som værende ikke-væsentlige. Temaer kan være omtalt i miljørapporten, men ikke særskilt og detaljeret.

De øvrige miljøtemaer, der ikke behandles nærmere i miljørapporten, omfatter:

- > Natur; biologisk mangfoldighed

- Sikkerhed; sikkerhed
- Jord; jordarealer og jordbund
- Ressourcer; ressourceeffektivitet
- Luft & klima; luft
- Landskab; visuelle forhold
- Kulturarv; arkæologiske værdier

4.2.7 Afværgeforanstaltninger

Da planforslaget ikke medfører væsentlige miljøpåvirkninger vurderes det, at der ikke vil være behov for afværgeforanstaltninger.

4.2.8 Overvågning

Der foreslås ikke særskilt overvågning.

5 Natur; flora og fauna

I dette kapitel redegøres der overordnet for den nuværende planlægning og miljøstatus (0-alternativet) for planlagt natur i form af eksisterende retningslinjer for Blå-Grøn struktur, samt eksisterende retningslinjer og arealudpegninger for lavbundsarealer og Grønt Danmarkskort. Derudover vurderes påvirkningerne på planlagt natur som følge af nye retningslinjer for bynatur samt revision i retningslinjerne og dertilhørende arealudpegninger for lavbundsarealer og Grønt Danmarkskort.

5.1 Miljøstatus og lovgivning

I det følgende afsnit redegøres for lovgivning og miljøstatus for natur i helhold til retningslinjeudpegningerne.

5.1.1 Lavbundsarealer

Jf. planlovens³ §11 a, nr. 13 skal kommuneplanen indeholde retningslinjer for lavbundsarealer, herunder beliggenheden af lavbundsarealer, der kan genoprettes som vådområder.

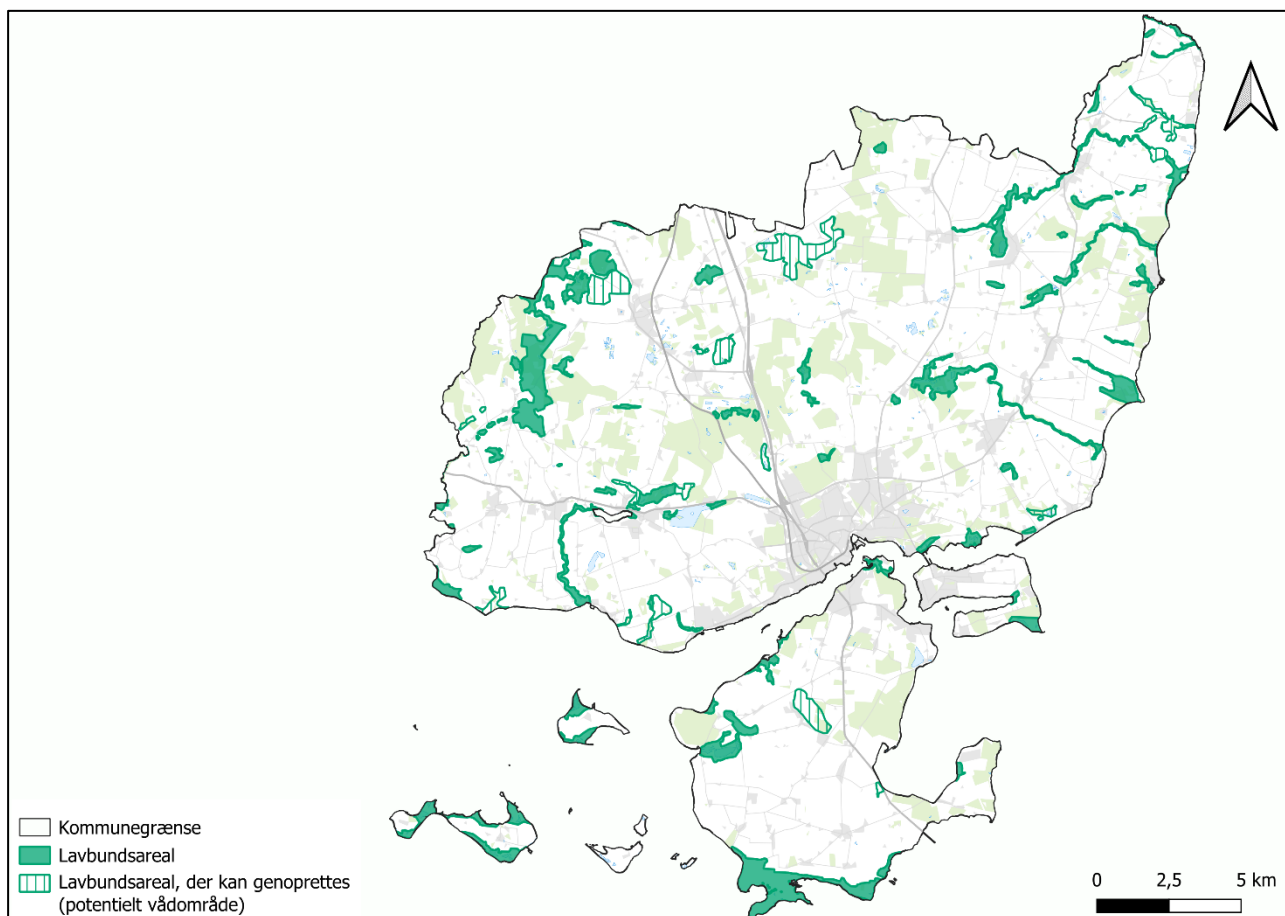
I Svendborg Kommuneplan 2021-2033 indgår der retningslinjer for lavbundsarealer, herunder beliggenheden af lavbundsarealer, der kan genoprettes som vådområder.

Retningslinjerne er opdelt i to kategorier: potentielle vådområder og lavbundsarealer. Inden for de udpegede potentielle vådområder kan der ikke meddeles tilladelse efter planlovens § 35, stk. 1 til forhold, som kan forhindre, at det naturlige vandstands niveau kan genskabes. Lavbundsarealer, der ikke er udpeget som potentielle vådområder, skal som udgangspunkt friholdes for byggeri og anlæg, der kan forringe muligheden for at genskabe det naturlige vandstands niveau. Derudover gælder en række andre retningslinjer for udpegede lavbundsarealer for at sikre, at den fysiske planlægning så vidt muligt tager hensyn til målene og udfordringerne i lavbundsarealer. Udstrækningen af de udpegede lavbundsarealer i Svendborg Kommune fremgår af Figur 5-1. (Svendborg Kommune, 2021).

---

³ Bekendtgørelse af lov nr. 572 af 29/05/2024 om planlægning.

Figur 5-1 Lavbundsarealer i Svendborg Kommuneplan 2021-2033.

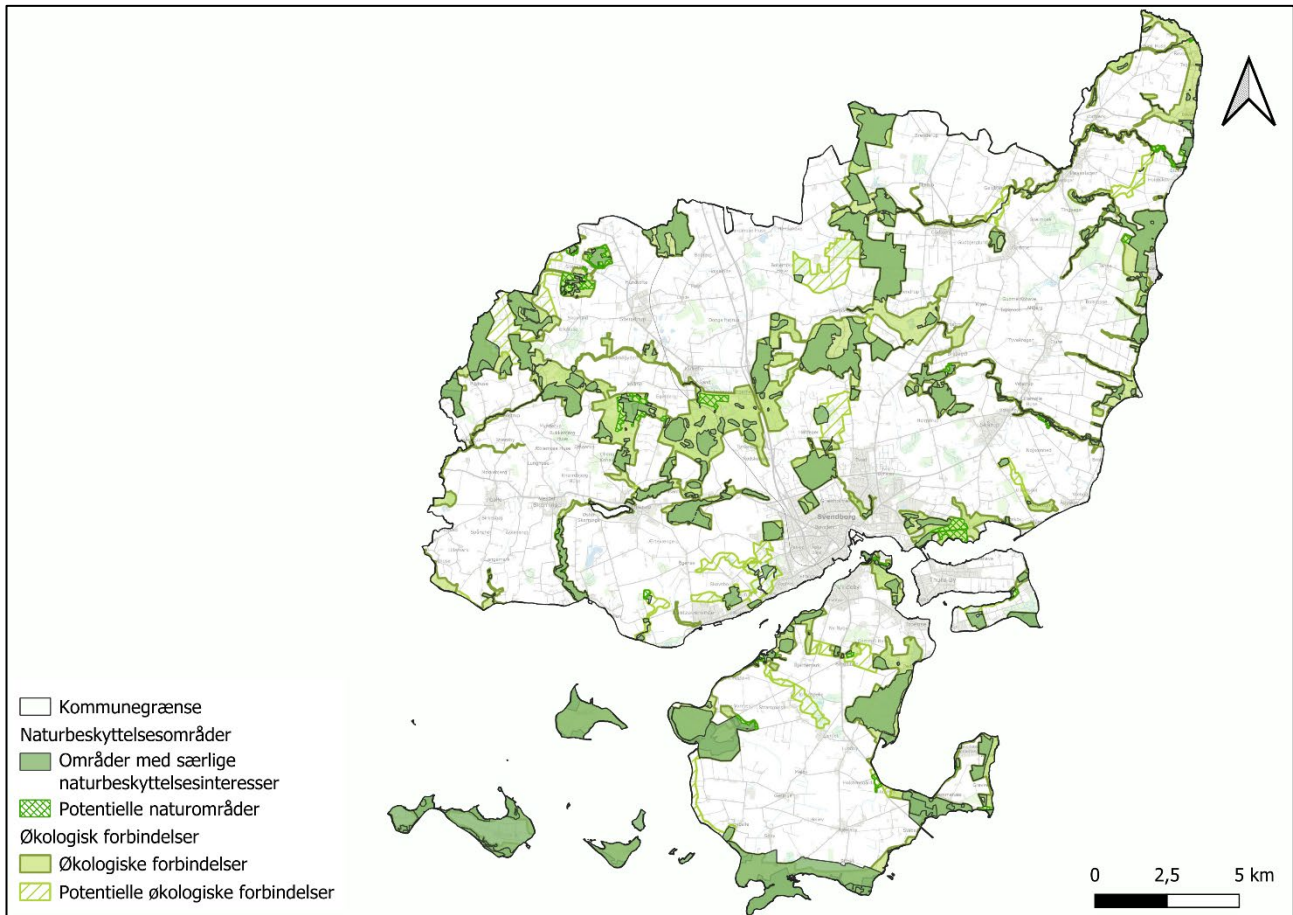
5.1.2 Grønt Danmarkskort

I henhold til planlovens⁴ §11 a, nr. 14 skal kommuneplanen indeholde retningslinjer for varetagelse af naturbeskyttelsesinteresserne, som udgøres af dels naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser, herunder eksisterende Natura 2000-områder på land og andre beskyttede naturområder, dels økologiske forbindelser, potentielle naturområder og potentielle økologiske forbindelser, og for prioritering af kommunalbestyrelsens naturindsats inden for Grønt Danmarkskort.

Kommunes udpegning af Grønt Danmarkskort i Svendborg Kommuneplan 2021 fremgår af Figur 5-2.

Arealer beliggende inden for udpegninger til Grønt Danmarkskort kan ikke indgå i kommunens byudviklingsområder jf. retningslinjer i Svendborg Kommuneplan 2021. Derudover skal naturindsatsen prioriteres og naturnetværket inden for udpegningen skal søges udvidet. (Svendborg Kommune, 2021).

⁴ Bekendtgørelse af lov nr. 572 af 29/05/2024 om planlægning.

Figur 5-2 Grønt Danmarkskort i Svendborg Kommuneplan 2021.

I Kommuneplan 2021 udgør udpegninger i Grønt Danmarkskort 28,7 % af kommunens samlede areal.

5.1.3 Det grønne og blå i byen

I Svendborg Kommuneplan 2021 er der en række retningslinjer, der så vidt muligt skal sikre og gerne udbygge den grønne og blå struktur i byerne. I retningslinjerne herfor kan der f.eks. stilles vilkår om f.eks.; antallet af træer, der skal plantes ved planlægning af parkeringspladser og at nuværende antal af bytræer skal bevares på de kommunale arealer. Desuden indgår der retningslinjer om, at der i lokalplaner indarbejdes bestemmelser om beplantning, der sikrer grønne elementer, herunder at bevare og beskytte store og gamle træer samt værdifulde beplantninger. Derudover skal lokalplanerne sikre ordentlige vækstvilkår og plads til træer, så de har mulighed for at vokse sig store - både over og under jorden. (Svendborg Kommune, 2021).

5.2 Miljøvurdering

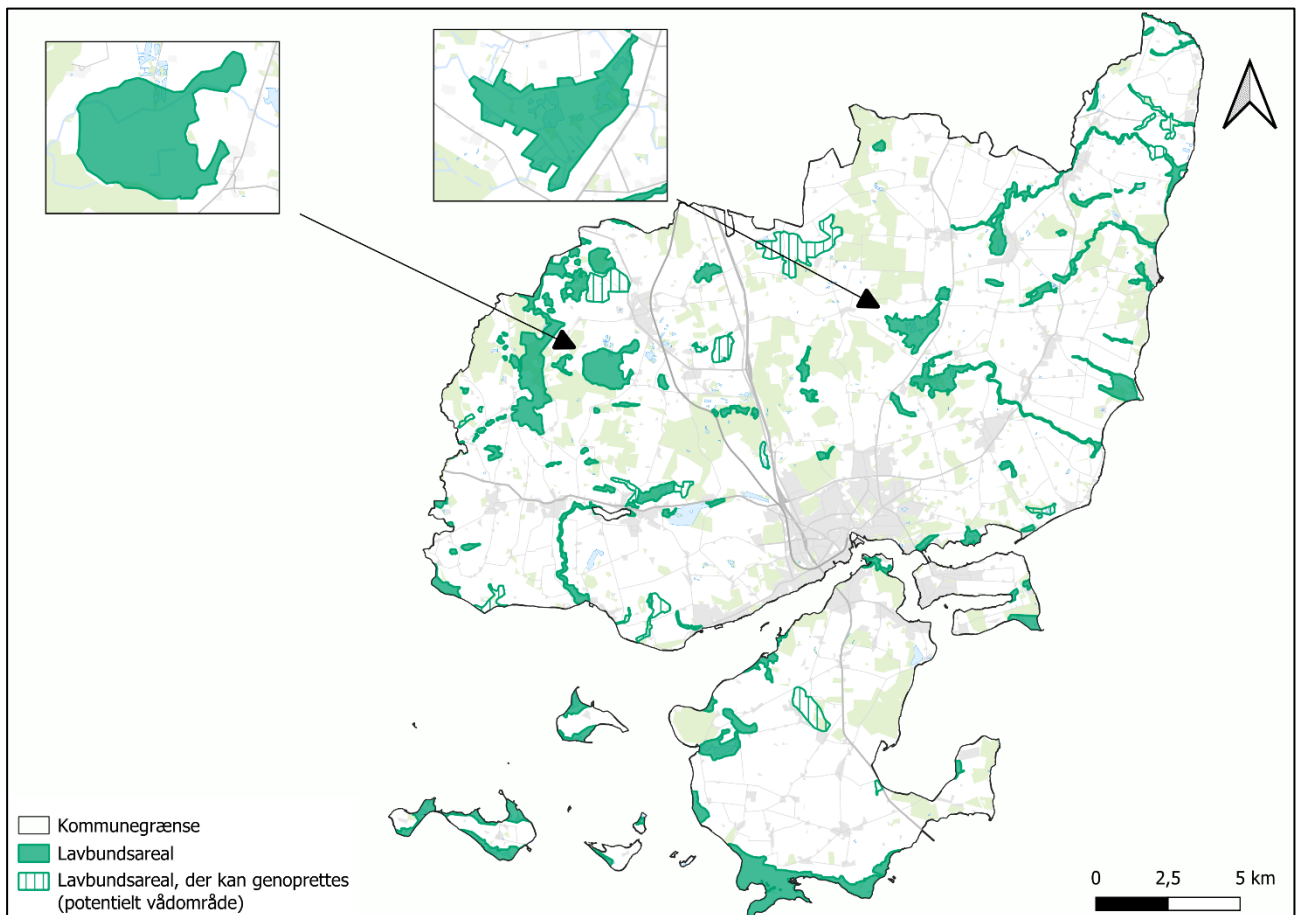
I dette afsnit redegøres for revidering af retningslinjer for Bynatur samt nye og reviderede retningslinjer og tilhørende arealudpegninger for Grønt Danmarkskort og lavbundsarealer samt dets påvirkning på planlagt natur.

Desuden redegøres der for påvirkningen på natur som følge af nye retningslinjer for bynær natur i forslag til Svendborg kommuneplan 2025-2037.

5.2.1 Lavbundsarealer

I forslag til Svendborg kommuneplan 2025-2037 sker der en revision i retningslinjerne for lavbundsarealer. Med forslaget præciseres indholdet i retningslinjerne, da der tilføjes tekst om at udpegning af lavbundsarealer skal kunne omdannes til våd natur, indgå i udtagning af lavbundslande fra landbrugsproduktion som led i at reducere CO₂ udledning, bidrage til kvælstofreduktion og/eller indgå i klimatilpasningsløsninger. Derudover tilføjes der til retningslinjen for de potentielle vådområder, at der er et særligt potentiale for kvælstofreduktion inden for udpegningen.

Med forslag til Svendborg kommuneplan 2025-2037 sker der desuden en revision af udpegninger for lavbundsarealer og potentielt vådområde. Forslag til ny retningslinjeudpegning for lavbundsarealer fremgår på Figur 5-3 med zooms af de nye store udpegninger af lavbundsarealer, der tilføjes.

Figur 5-3 Lavbundsarealer i Svendborg Kommune, jf. forslag til Svendborg Kommuneplan 2025-2037.

Udpegningen af arealer for lavbund er vokset i omfang fra 5 % til 6,7 % af kommunens samlede areal, da der udpeges flere lavbundsområder med afsæt i statens Kulstof22 kortlægning, og der medtages lavbundslande, hvor der allerede er gennemført vådområdeprojekter (heriblandt området på zoomet øverst i

midten), for at sikre, at de fortsat figurerer i planlægningen. Endvidere sker der en udpegning af et stort nyt lavbundsområde i issølandskab vest for Stenstrup (ses i venstre hjørne på Figur 5-3), der kan anvendes til fremtidigt vådområdeprojekt med kvælstof- og CO₂ reduktion. Området er i dag udlagt til værdifuld (drænet) landbrugsjord og til lerindvinding i råstofplanen.

Forslaget medfører desuden en reduktion af udpegninger for potentiel vådområde fra 2,3 % til 1,8 % af kommunen. Samlet set vil andelen af udpeget lavbundsområder dog forøges fra 7,3 % til 8,5% af kommunens samlede areal.

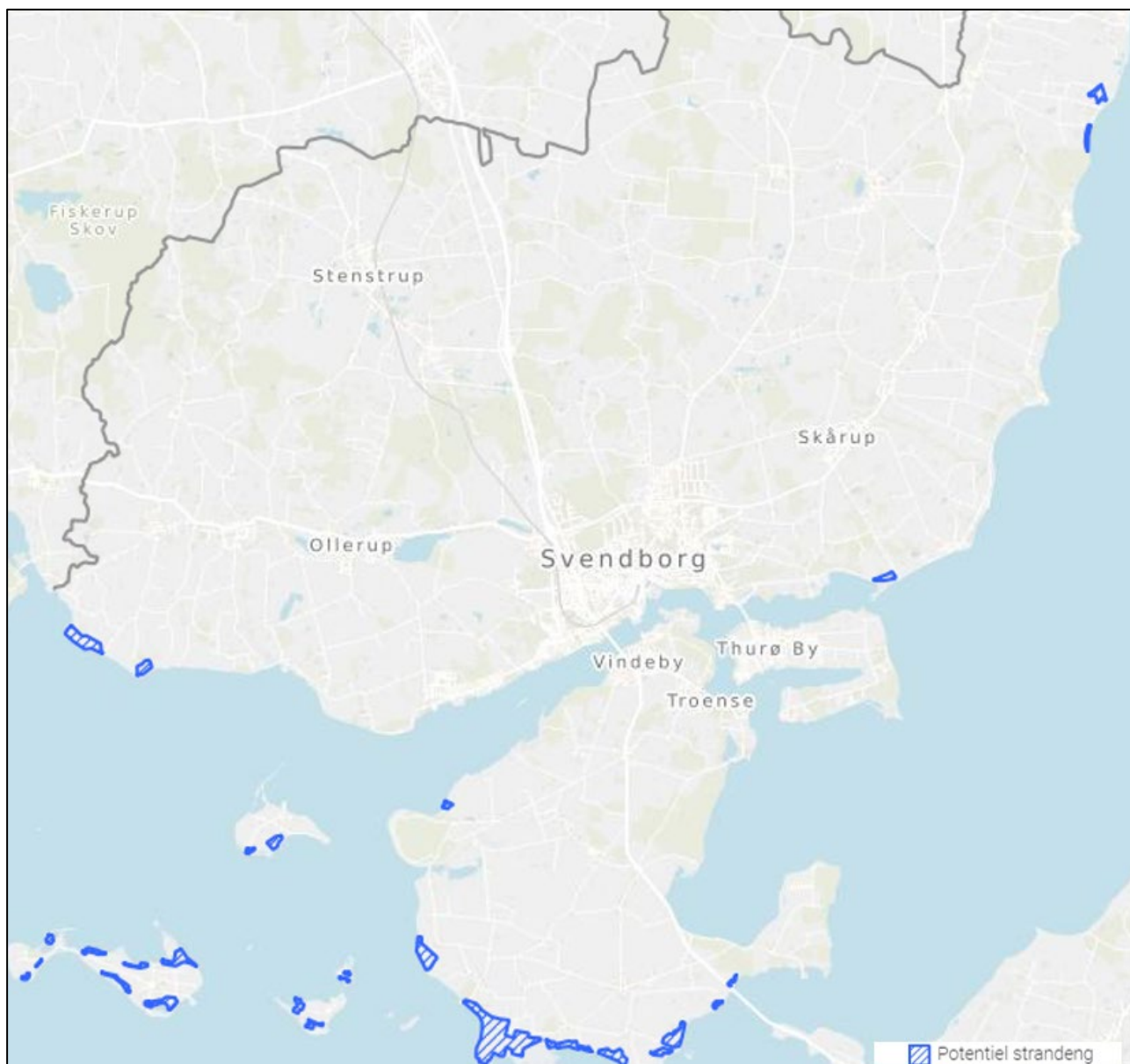
Ændringerne understøtter kommunalbestyrelsens ambition fra klimahandlingsplanen om at udtage lavbundslande fra landbrugsdrift i kommunen og kan bidrage til reduktion af drivhusgasudledningen samt nedbringelse af belastningen med næringsstoffer til vandmiljøet.

Det vurderes at revidering af retningslinjer og tilhørende arealudpegninger for lavbundsarealer har en lille positiv påvirkning på planlagt natur, da justeringerne omfatter præciseringer af indholdet i retningslinjerne og da der sker tilføjelser af udpegninger for lavbundsarealer, men ingen ændringer i udpegningen af potentielt vådområde.

5.2.2 Grønt Danmarkskort

Med forslag til Svendborg kommuneplan 2025-2037 revideres formuleringerne af flere retningslinjer, så enkelte retningslinjer i højere grad sikre de udpegede naturarealer inden for Grønt Danmarkskort. Et eksempel herpå, er at der kun må meddeles tilladelse til byggeri, anlæg, ændret arealanvendelse eller ændret tilstand af et areals karakter i øvrigt, hvis det kan begrundes ud fra væsentlige samfundsmæssige hensyn inden for udpegning af særligt værdifulde naturområder. Sker der forringelser, skal der gennemføres kompenserende foranstaltninger for de naturværdier, der bliver påvirket.

Der tilføjes desuden nye retningslinjer, heriblandt retningslinjer for strandenge, der skal sikre plads til naturtypen, og at den kan udbredes ind i landet. Udpeget potentiel strandeng fremgår af Figur 5-4.

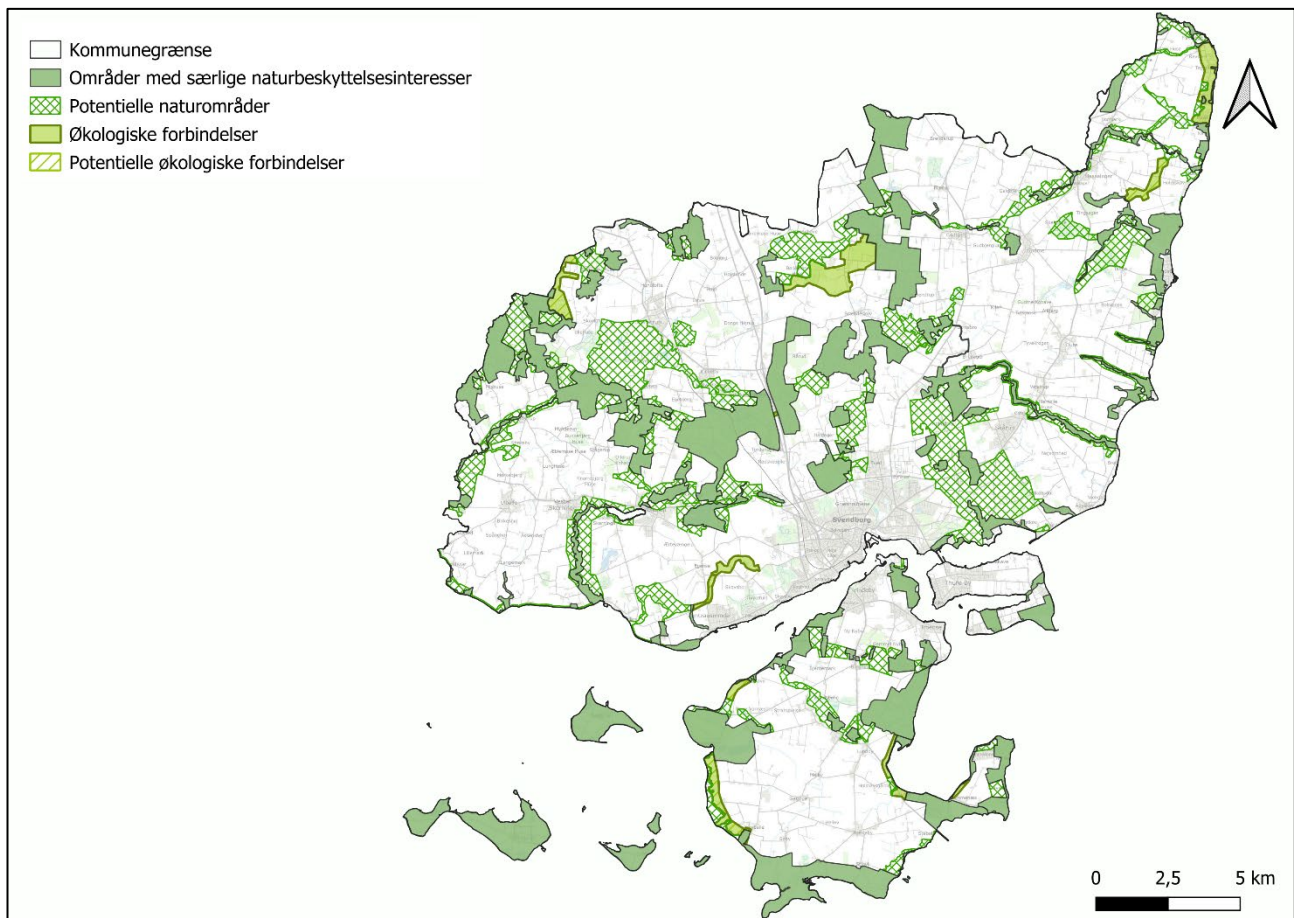

Figur 5-4 Udpeget potentiel strandeng i Svendborg Kommune, jf. forslag til Svendborg Kommuneplan 2025-2037.

Andre nye retningslinjer understreger pointer med udpegningerne såsom synergi med skovrejsning, vådområder og rekreativ stiplanlægning. Derudover sammen skrives enkelte retningslinjer, der er sammenfaldende og andre retningslinjer fjernes med forslaget, hvis de f.eks. er sammenfaldende med andet lovgivning.

Med forslaget sker der desuden en revision af udpegninger for Grønt Danmarkskort. Forslag til nye retningslinjeudpegninger for Grønt Danmarkskort fremgår på Figur 5-5.

Figur 5-5 Grønt Danmarkskort i Svendborg Kommune, jf. forslag til Svendborg Kommuneplan 2025-2037.

I Kommuneplan 2025-2037 er Grønt Danmarkskort drastisk forøget. I Kommuneplan 2021 udgjorde udpegninger i Grønt Danmarkskort 28,7 % af kommunens samlede areal og med forslaget til kommuneplan 2025-2037 er Grønt Danmarkskort udvidet til 32,4 %. Dette til trods for, at der er foretaget en omprioritering, hvor naturområder i Svendborg og enkelte andre byer er taget ud af Grønt Danmarkskort og nu i stedet indgår som udpegningsgrundlag under temaet Bynatur. De mindre udpegninger, der udgår, er særligt økologiske forbindelser og potentielle økologiske forbindelser.

De særligt værdifulde naturområder er vokset i omfang fra 13,1 % til 18,1 % af kommunens samlede areal, dels ved, at udpegningerne er revideret ift. nye registreringer af §3 beskyttet natur og endvidere er der medtaget mere eksisterende fredskov i udpegningsgrundlaget.

Forslaget medfører en væsentlig øgning af udpegninger til potentiel natur fra 4,5 % til 12,5 %, hvilket både skyldes konvertering fra potentielle økologiske forbindelser og økologiske forbindelser samt en generel øgning af arealudpegningen. Potentiel natur kan på sigt blive omdannet til sammenhængende naturområder.

Det vurderes, at revidering af arealudpegninger samt nye og ændrede retningslinjer for Grønt Danmarkskort har en middel, men positiv betydning for planlagt natur. Begrundelsen for vurderingen skyldes dels, at Grønt Danmarkskort generelt udvides samt at formuleringerne i enkelte retningslinjer revideres, så enkelte retningslinjer i højere grad sikre udpegede naturarealer inden for Grønt

Danmarkskort, heriblandt de særligt værdifulde naturområder. Derudover skyldes vurderingen, at der indgår nye retningslinjer for eksempelvis strandenge, der skal sikre plads til naturtypen, og at den kan udbredes.

5.2.3 Bynatur

Med forslag til Svendborg kommuneplan 2025-2037 videreføres de fleste retningslinjer fra 'Det grønne og blå i byen' i Kommuneplan 2021-2033 over til retningslinjer for 'Bynatur'. Desuden tilføjes flere nye retningslinjer for 'Bynatur' og det tekstmæssige indhold i flere af retningslinjerne revideres. En af de nye retningslinjer stiller krav om alle byudviklingsområder skal skabe plads til klimatilpasning i form af tilpassede beplantningselementer og evt. åbne vandløb. De øvrige nye og reviderede retningslinjer for bynatur vurderes at have en marginal påvirkning på planlagt natur, da de ikke stiller konkrete krav til den fysiske planlægning. Det vurderes, at de nye og reviderede retningslinjer for bynatur vil få en lille positiv effekt for flora og fauna ved ny byudvikling, da retningslinjerne åbner op for dialog om at afsætte areal til beplantning i planlægningen.

I forslag til Svendborg kommuneplan 2025-2037 indgår der nye generelle rammer for grøn kvalitet og biofaktor, som er delvist overlappende med retningslinjer for bynatur. De generelle rammer for grøn kvalitet og biofaktor stiller dog nye krav om at lokalplanerne skal sikre gode vækstbetingelser og plads til træer, herunder med gode jordbundsforhold. Der tilføjes også, at der ved lokalplanlægning stilles krav om en biofaktor for et områdes samlede ubebyggede arealer og særligt for boligområder for fri- og opholdsarealerne samt en redegørelse for en forventet opnået biofaktor efter 5 års vækst.

Det vurderes, at de nye generelle rammer for grøn kvalitet og biofaktor vil få en lille positiv effekt for flora og fauna ved ny byudvikling, da kravene i højere grad åbner op for dialog om indpasning af det grønne i planlægningen.

5.3 Afværgeforanstaltninger

Da planforslaget ikke medfører væsentlige påvirkninger af naturværdier vurderes det, at der ikke vil være behov for afværgeforanstaltninger.

5.4 Overvågning

Der foreslås ikke særskilt overvågning.

6 Vand (grundvand)

I dette kapitel redegøres der overordnet for miljøstatus for grundvand og drikkevandsinteresser i Svendborg Kommune. Derudover vurderes planens påvirkning for så vidt angår påvirkning på drikkevandsinteresser og indvindingsoplande.

6.1 Miljøstatus og lovgivning

I henhold til vandforsyningsloven⁵ skal miljøministeren udpege områder med drikkevandsinteresser (OD), områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD), indvindingsoplande (IOL) til almene vandforsyninger, nitrat- og sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder (NFI og SFI), indsatsområder (IO) og boring-snære beskyttelsesområder (BNBO). Miljøstyrelsen har derfor udpeget disse områder, i hele landet på baggrund af en kortlægning af grundvandsforekomsterne.

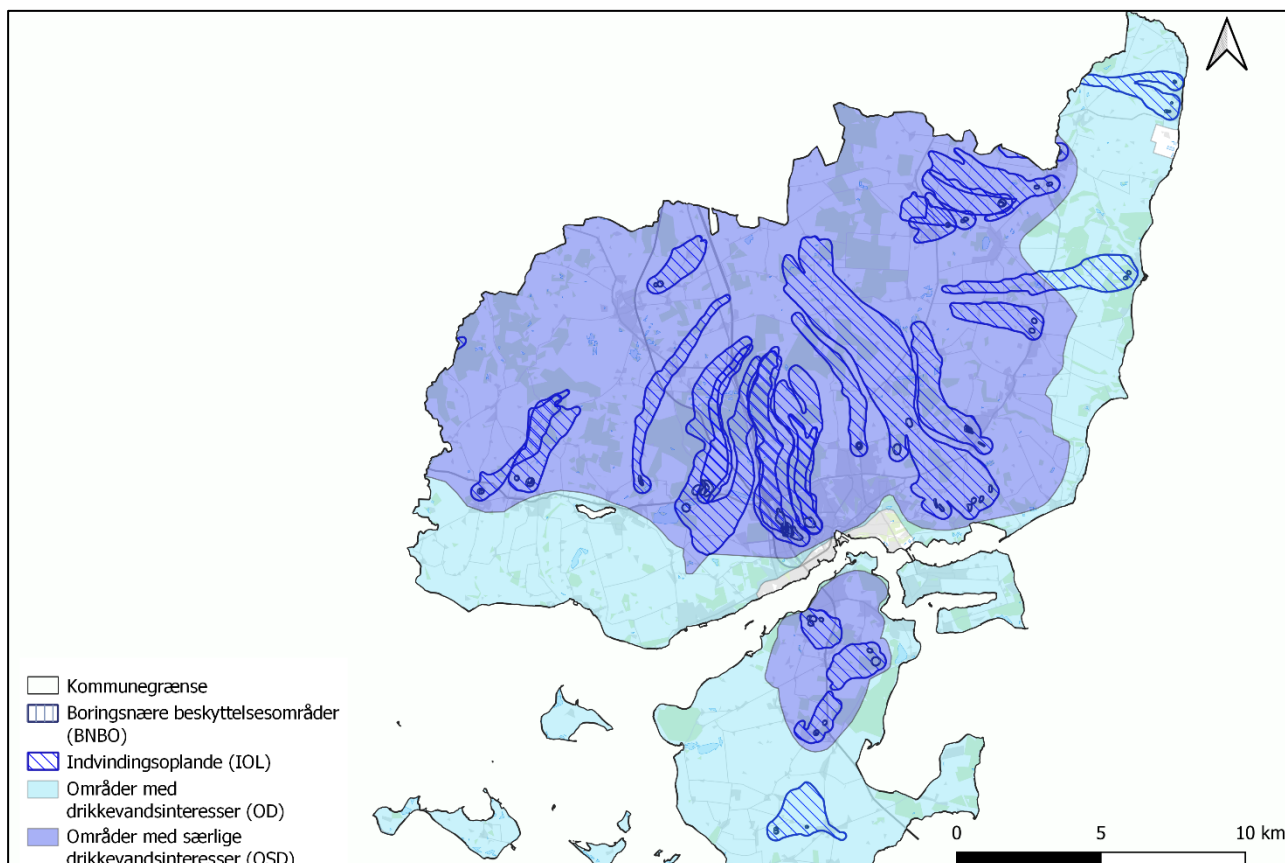
I Svendborg Kommune indgår næsten hele kommunens areal i den statslige udpegning af områder med drikkevandsinteresser hvoraf størstedelen af kommunens areal ligger inden for udpegning af områder med særlige drikkevandsinteresser, se Figur 6-1. Foruden områderne med de særlige drikkevandsinteresser udpeges indvindingsoplande til de almene vandværker (IOL) samt boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) for vandværkernes drikkevandsboringer.

Udstrækningen af de udpegede områder i Svendborg Kommune fremgår af Figur 6-1.

---

⁵ Bekendtgørelse af lov nr. 602 af 10/05/2022 om vandforsyning m.v.

Figur 6-1 Drikke- og grundvandsinteresser i Svendborg Kommune.

Planlægning i områder med drikkevandsinteresser er reguleret af bekendtgørelse om krav til kommuneplanlægning inden for områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse (Miljø- og Fødevarerministeriet, 2016) og tilhørende vejledning (Miljøstyrelsen, 2016).

I henhold til lovgivningen⁶ skal OSD og IOL friholdes for virksomhedstyper og anlæg, som medfører en væsentlig fare for forurening af grundvandet, og BNBO skal friholdes for udlæg af nye arealer til en arealanvendelse, der medfører øget fare for forurening af grundvandet.

Den naturlige beskyttelse af grundvandet hænger primært sammen med forekomsten af lerlag over grundvandsmagasinerne. De steder, hvor lerlaget er mindre end 15 meter sammenhængende ler, siver vandet hurtigt ned gennem jorden, og danner relative store mængder grundvand. Den hurtige nedsivning betyder også, at områderne er sårbare over for forurening.

Inden for OSD har staten desuden udpeget områder, som er særligt sårbare over for forurening, og hvor der sker stor grundvandsdannelse. De udpegede sårbare områder skal sammen med udpegningen af boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) omkring almene vandforsyningsboringer sikre en høj grad af beskyttelse omkring drikkevandsboringerne.

⁶ Bekendtgørelse nr. 1697 af 21/12/2016 om krav til kommuneplanlægning inden for områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse.

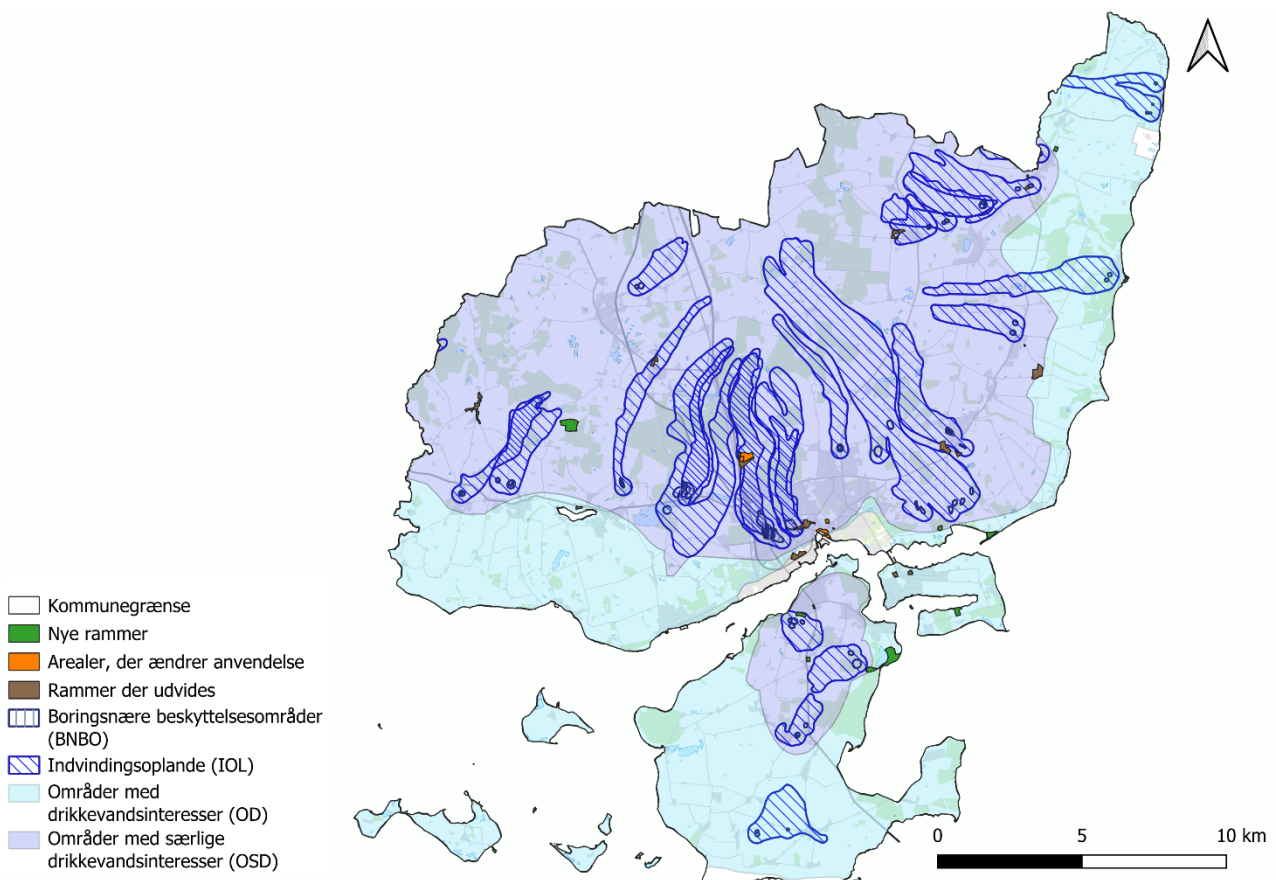
Den statslige grundvandskortlægning danner derfor baggrunden for kommunernes efterfølgende arbejde med indsatsplaner for beskyttelse af grundvandsressourcerne.

6.2 Miljøvurdering

Med planforslaget udtages arealer til byvækst i omtrent samme omfang, som der udlægges nye arealer til byvækst, og en række eksisterende arealer ændrer anvendelse.

6.2.1 Udlæg af nye rammer og justering af rammer i områder med drikkevandsinteresser.

På Figur 6-2 er der 23 nye eller reviderede rammeområder inden for OSD-områder og- eller indvindingsoplande. Der udlægges fire nye rammeområder til rekreativt område, offentlige formål og boligformål inden for udpegningerne. Derudover udvides ni rammeområder til rekreativt område, boligformål, offentlige formål, erhvervsformål samt blandet bolig og erhverv. Der ændres anvendelserne i ti rammeområder for tekniske anlæg, erhvervsformål, boligformål samt blandet bolig og erhverv inden for udpegningerne.

Figur 6-2 Nye arealudlæg og arealer, der ændrer anvendelse set i forhold til grundvands- og drikkevandsinteresser.

Det fremgår af vejledningen (Miljøministeriet, 2016), at ændringer af regler om privates anvendelse af pesticider betyder, at regelret anvendelse af pesticider i villahaver generelt ikke vurderes at udgøre en væsentlig fare for grundvandet. På den baggrund er det vurderet, at arealanvendelse til boliger ikke udløser krav til kommunerne om grundvandsredegørelse og derfor ikke udgør en væsentlig fare for forurening af grundvandet.

Tilsvarende medfører planlægning for nye arealer til rekreative formål, at sådanne områder ikke bebygges eller anvendes til andre aktiviteter, som kan medføre risiko for forurening af grundvandet.

For de fleste af de resterende rammeændringer kan det umiddelbart udelukkes, at der sker yderligere grundvandstruende aktiviteter. Der ses dog nærmere på udvidelse af ramme nr. 06.01.C2.381 til blandet bolig og erhverv ved Sundhøj samt udvidelse af ramme nr. 11.00.O2.721 for til offentlige formål ved Vejstrup Efterskole. Derudover undersøges de nye anvendelsesændringer inden for ramme nr. 04.01.C3.105, der ændrer anvendelse fra boligformål til blandet bolig og erhverv, ramme nr. 10.02.C2.108, der ændres fra offentlige formål til blandet bolig og erhverv og ramme nr. 01.01.C4.109, der ændrer anvendelse fra boligformål og offentlige formål til blandet bolig og erhverv.

Ændret ramme til blandet bolig og erhverv ved Sundhøj

Ramme nr. 06.01.C2.381 til blandet bolig og erhverv ved Sundhøj udvides for at give mulighed for, at en dagligvarebutik kan udvides. Ifm. udvidelsen af centerområdet, sker der en reduktion af boligramme nr. 06.01.B.427, der delvist konverteres og lægges til ramme nr. 06.01.C2.381. På Figur 6-3 fremgår ændringen, der sker inden for et OSD-område, men uden for indvindingsoplande og BNBO.

Figur 6-3 Udvidelse af ramme nr. 06.01.C2.381 til centerområde ved Sundhøj sammenholdt med drikkevands- og grundvandsinteresser.

Det vurderes, at de anvendelser, der planlægges for i den reviderede ramme, ikke vil udgøre en væsentlig eller forøget fare for forurening af grundvandet, da dele af det udvidede rammeområde i forvejen er bebygget og anvendes til boligformål.

Kommuneplanens retningslinjer for grundvand og drikkevand indeholder i sig selv afværgeforanstaltninger for beskyttelse af grund- og drikkevandet, herunder blandt andet, at særligt grundvandstruende virksomheder og aktiviteter ikke kan placeres inden for områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og indvindingsoplande til almene vandforsyninger (IOL) uden en nærmere redegørelse. Retningslinjen sikrer dermed at ny byudvikling inden for den reviderede ramme sker under hensyntagen til beskyttelse af grundvandet og med fokus på, at eventuelle nødvendige tekniske tiltag indtænkes i den efterfølgende detaljerede planlægning.

Påvirkningen på grundvandet som følge af det ændrede arealudlæg vurderes således at være ubetydelig.

Ændret ramme til offentlige formål ved Vejstrup efterskole

Ramme nr. 11.00.O2.721 til offentlige formål ved Vejstrup efterskole udvides mod vest og syd for at give mulighed for at der kan etableres nye adgangsforhold mod vest og parkeringsforhold mod syd, så de placeres mere hensigtsmæssigt end i dag. På Figur 6-3 fremgår ændringen, der sker delvist inden for et OSD-område, men udenfor indvindingsoplande og BNBO. Ligeledes reduceres rammen i den østlige del uden for OSD-området.

Figur 6-4 Udvidelse og reduktion af ramme nr. 11.00.O2.721 til offentlig formål ved Vejstrup efterskole sammenholdt med drikkevands- og grundvandsinteresser.

Den konkrete påvirkning af grundvandet som følge af nye og ændrede arealudlæg kan ikke vurderes på dette overordnede niveau. Det vurderes, at den anvendelsestype, der planlægges for, ikke vil udgøre en væsentlig eller forøget fare for forurening af grundvandet, og at byudvikling inden for arealet sker under hensyntagen til beskyttelse af grundvandet og med fokus på, at eventuelle nødvendige tekniske tiltag indtænkes i den efterfølgende detaljerede planlægning.

Ændret ramme for blandet bolig- og erhverv ved Øksenbjergvej, Ramme nr. 04.01.C3.105 er en ny ramme for et mindre område ved Øksenbjergvej, der ændrer anvendelse fra boligformål til blandet bolig- og erhverv for at give mulighed for at ejendommen kan anvendes til bolig- og serviceerhvervsformål og hotel. De nye anvendelsesbestemmelser giver bedre forudsætninger for serviceerhverv såsom bed and breakfast, hotel, restauration. Herudover kan der tillades kulturfunktioner, som er forenelige med anvendelsen som blandet bolig og erhverv. På Figur 6-5 fremgår ændringen, der sker inden for et OSD-område, men udenfor indvindingsoplande og BNBO.

Figur 6-5 Nyt rammeområde nr. 04.01.C3.105 til blandet bolig- og erhverv ved Øksenbjergvej sammenholdt med drikkevands- og grundvandsinteresser.

Det vurderes, at de anvendelser, der planlægges for i den reviderede ramme, ikke vil udgøre en væsentlig eller forøget fare for forurening af grundvandet, da dele af rammeområdet i forvejen er bebygget og anvendes til boligformål.

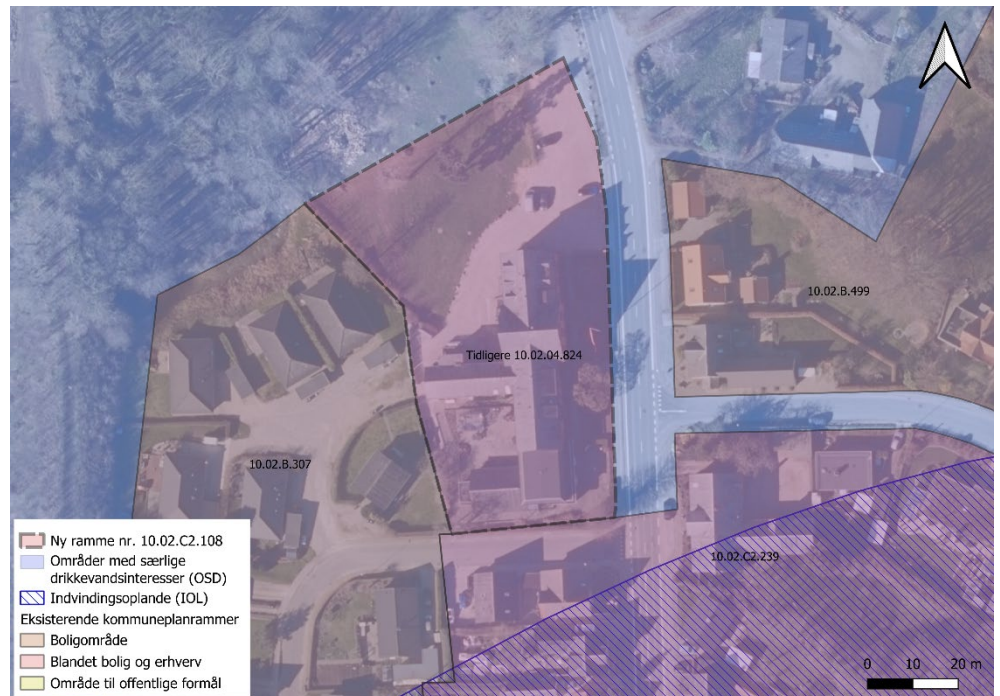
Desuden sikre retningslinjerne i kommuneplanen at eventuel ny byudvikling inden for den reviderede ramme sker under hensyntagen til beskyttelse af grundvandet og med fokus på, at eventuelle nødvendige tekniske tiltag indtænkes i den efterfølgende detaljerede planlægning.

Påvirkningen på grundvandet som følge af den ændrede anvendelse vurderes således at være ubetydelig.

Ændret ramme til blandet bolig og erhverv samt offentlige formål ved Fruens Allé

Ramme nr. 10.02.C2.108 er ny ramme for blandet bolig og erhverv samt offentlige formål for et område ved Fruens Allé, der tidligere udgjorde en ramme kun

for offentlige formål. Den nye ramme skal understøtte en bredere fremtidig anvendelse af ejendommen, hvor der i dag er et plejecenter, der skal sælges. På Figur 6-6 fremgår ændringen, der sker inden for et OSD-område, men udenfor indvindingsoplande og BNBO.

Figur 6-6 *Nyt rammeområde nr. 10.02.C2.108 til blandet bolig- og erhverv ved Fruens Allé sammenholdt med drikkevands- og grundvandsinteresser.*

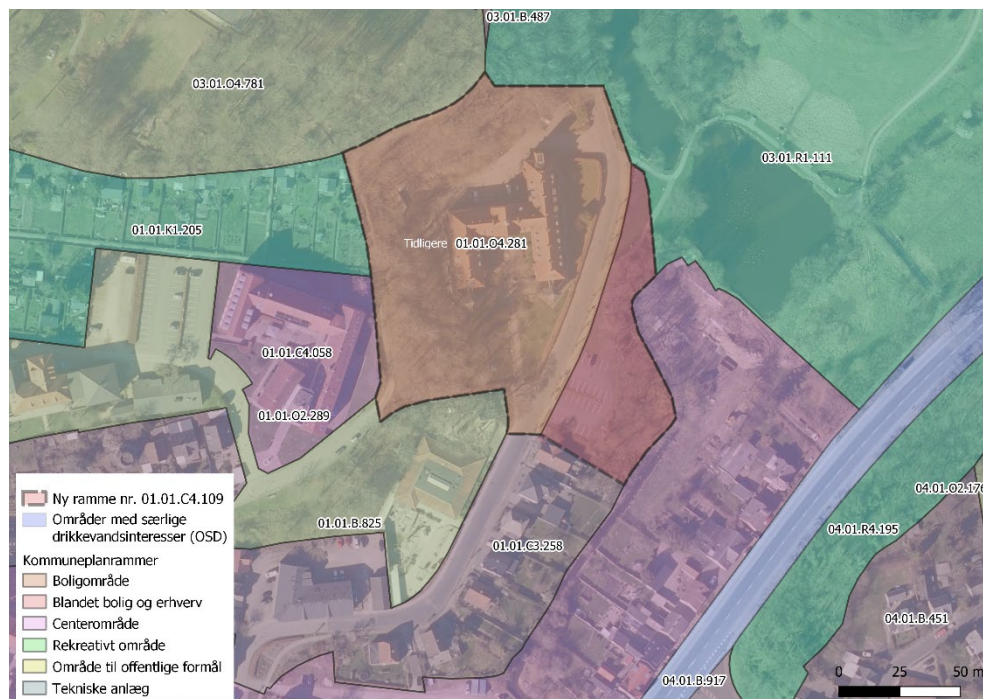
Det vurderes, at de anvendelser, der planlægges for i den reviderede ramme, ikke vil udgøre en væsentlig eller forøget fare for forurening af grundvandet, da rammen anvendes til offentligt formål og da dele af området er bebygget.

Hvis der sker ny byudvikling inden for den reviderede ramme, skal det ske under hensyntagen til beskyttelse af grundvandet og med fokus på, at eventuelle nødvendige tekniske tiltag indtænkes i den efterfølgende detaljerede planlægning.

Påvirkningen på grundvandet som følge af den ændrede anvendelse vurderes således at være ubetydelig.

Ændret ramme for blandet bolig- og erhverv ved Caroline Amalies vej

På Figur 6-7 ses en ny ramme nr. 01.01.C4.109 til blandet bolig- og erhverv ved Caroline Amalies vej sammenholdt med drikkevands- og grundvandsinteresser. Rammen erstatter en tidligere ramme til offentligt formål. Derudover udgør rammen en delvis konvertering fra en anden ramme for blandet bolig- og erhverv. Den nye ramme skal understøtte en bredere fremtidig anvendelse af ejendommen, hvor der i dag er et plejecenter, der skal sælges. Derfor giver den nye ramme mulighed for etageboligbebyggelse, uddannelsesinstitutioner, offentlig administration, sundhedsinstitutioner, daginstitutioner og kontor- og serviceerhverv. Anvendelsesændringen sker inden for et OSD-område, men udenfor indvindingsoplande og BNBO.

Figur 6-7 Nyt rammeområde nr. 01.01.C4.109 til blandet bolig- og erhverv ved Caroline Amalies vej sammenholdt med drikkevands- og grundvandsinteresser.

De anvendelser, der planlægges for i den reviderede ramme, vurderes ikke at udgøre en væsentlig eller forøget fare for forurening af grundvandet, grundet rammernes nuværende anvendelser og da dele af området er bebygget.

Eventuel ny byudvikling inden for den nye ramme skal ske under hensyntagen til beskyttelse af grundvandet og med fokus på, at eventuelle nødvendige tekniske tiltag indtænkes i den efterfølgende detaljerede planlægning.

Påvirkningen på grundvandet som følge af den ændrede ramme vurderes således at være ubetydelig.

6.3 Afværgeforanstaltninger

Da planforslaget ikke medfører væsentlige påvirkninger på grundvand vurderes det, at der ikke vil være behov for afværgeforanstaltninger.

6.4 Overvågning

Der forslås ikke særskilt overvågning.

7 Befolkning (detailhandel)

I dette kapitel redegøres der overordnet for miljøstatus for befolkning; materielle goder i form af detailhandel, herunder nuværende centerstruktur, rammer og retningslinjer for detailhandel ved Vindeby lokalcenter samt Skårup bymidte. Derudover vurderes påvirkning på materielle goder som følge af revision af retningslinjer for detailhandel med ændring af de to centerområder og tilhørende rammer.

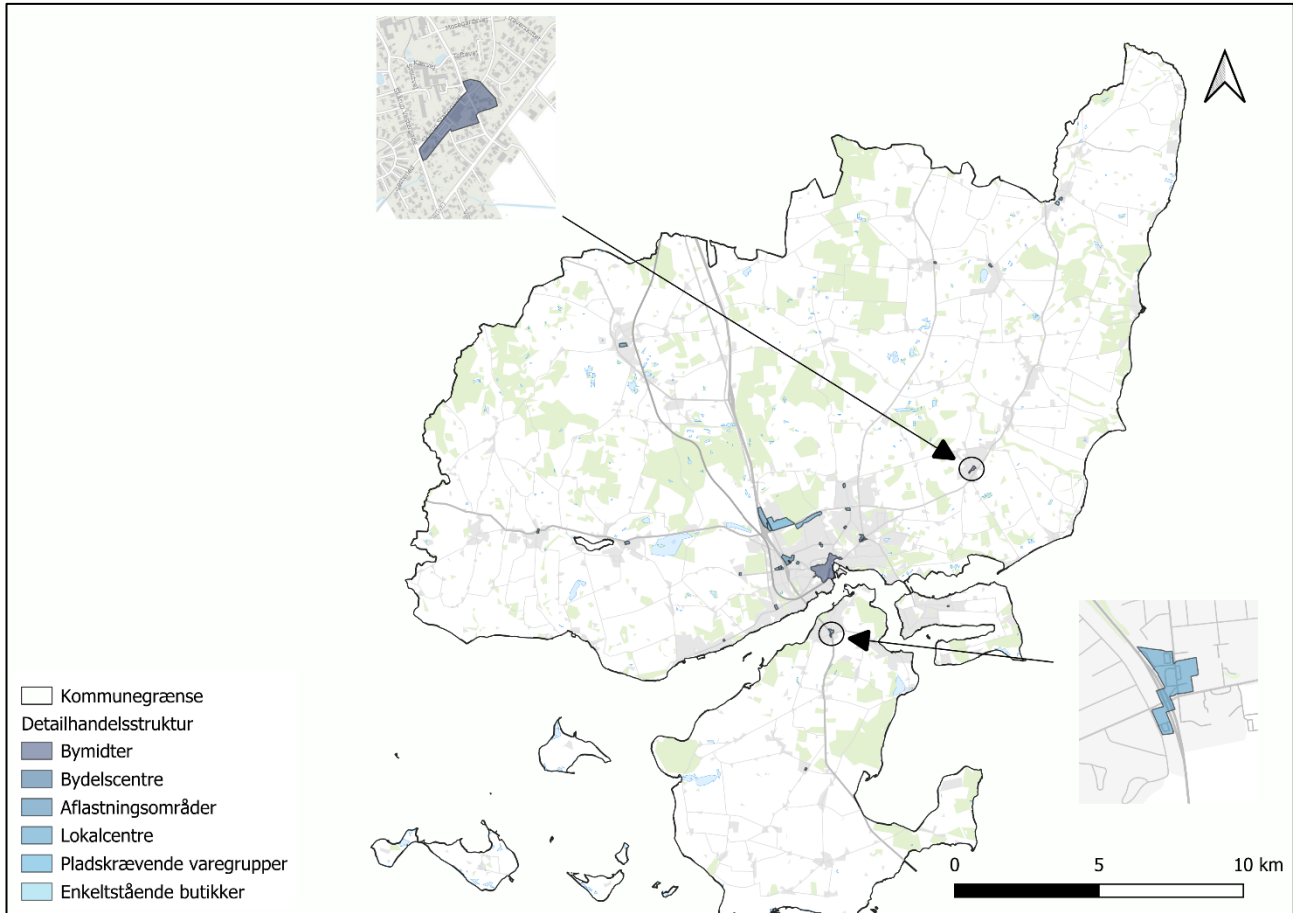
7.1 Miljøstatus og lovgivning

I henhold til planlovens⁷ §5 s skal ministeren for byer og landdistrikter hvert fjerde år afgive en redegørelse, der belyser og vurderer udviklingen i kommune- og lokalplanlægningen for detailhandelsstrukturen. Desuden skal kommuneplanen jf. planlovens §11 a, nr. 3 indeholde retningslinjer for den kommunale detailhandelsstruktur, herunder afgrænsning af bymidter, bydelscentre, lokalcentre, områder til særlig pladskrævende varer og eventuelle aflastningsområder samt fastsættelse af det maksimale bruttoetageareal til butiksformål for det enkelte område og maksimale bruttoetagearealer for de enkelte butikker i de enkelte områder, herunder også for enkeltstående butikker.

I Svendborg Kommuneplan 2021-2033 indgår en detailhandelsstruktur, rammer og retningslinjer for detailhandel for hele kommunen. Udstrækningen af de udpegede områder i Svendborg Kommune fremgår af Figur 7-1. Derudover fremgår centerstrukturen for Vindeby lokalcenter samt Skårup bymidte, der revideres i planforslaget.

---

⁷ Bekendtgørelse af lov nr. 572 af 29/05/2024 om planlægning.

Figur 7-1 Nuværende detailhandelsstruktur i Svendborg Kommune. Der er desuden zoomet ind på centerstrukturen for Vindeby lokalcenter samt Skårup bymidte, der revideres i planforslaget.

Ved Vindeby justeres kun geografisk i den del af centerstrukturen, der omfatter ramme nr. 06.01.C2.381 ved Sundhøj, hvilket fremgår på Figur 7-2.

Figur 7-2 Nuværende ramme nr. 06.01.C2.381 til blandet bolig- og erhverv ved Sundhøj som del af Vindeby lokalcenter.

Tabel 7-1 viser arealramme for butiksformål ved de Skårup bymidte jf. rammer og retningslinjer i Svendborg Kommuneplan 2021. Derudover fremgår der info om restrummelighed for Skårup bymidte fra analyse om detailhandel i Svendborg udarbejdet af COWI i 2024.

Bymidte	Samlet arealramme for butiksformål	Ikke udnyttet areal pr. maj. 2024	Maksimal størrelse på dagligvarebutik	Maksimal størrelse på udvalgsvarebutik
Skårup retningslinje og ramme nr. 11.01.C2.959	4.000 m ²	2.500 m ²	2.000 m ²	1.000 m ²

Tabel 7-1 Arealramme for butiksformål ved bymidten ved Skårup jf. rammer og retningslinjer i Svendborg Kommuneplan 2021 (Svendborg Kommune, 2021) samt restrummelighed fra analyse om detailhandel i Svendborg udarbejdet i 2024 (Svendborg Kommune, 2024).

7.2 Miljøvurdering

7.2.1 Befolkning (detailhandel)

Nedenfor gennemgås justeringerne for de to områder, der ændres.

2Centerstruktur ved Vindeby

I forslag til Svendborg kommuneplan 2025-2037 justeres der geografisk på den del af centerstrukturen, der omfatter ramme nr. 06.01.C2.381 ved Sundhøj som vist på Figur 7-4.

Figur 7-3 Eksisterende ramme nr. 06.01.C2.381 ved Sundhøj (Vindeby) og forslag til revideret afgrænsning af rammen.

Som resultat af udvidelsen for ramme nr. 06.01.C2.381 ved Sundhøj justeres der geografisk i centerstrukturen ved Vindeby som vist på Figur 7-5.

Figur 7-4 Nuværende lokalcenter ved Vindeby og forslag til afgrænsning af bydelscenter.

I analyse om detailhandel i Svendborg fra 2024 anbefales opgraderingen af lokalcenteret, da Lokalcenter Vindeby har en central placering på Tåsinge, og for i højere grad at sikre, at de eksisterende butikker også i fremtiden fremstår som attraktive butikker. (Svendborg Kommune, 2024).

Centerområde ved Skårup

I forslag til Svendborg kommuneplan 2025-2037 konverteres Skårup bymidte til et lokalcenter, hvilket resulterer i, at centerområdets samlede maks. arealramme for butiksformål reduceres ligesom de maks. arealrammer til butiksformål for enkelte dagligvarebutikker og udvalgsvarebutikker reduceres, hvilket fremgår af Tabel 7-4.

Centerstruktur ved Skårup	Nuværende samlet arealramme for butiksformål	Forslag til samlet arealramme for butiksformål	Maksimal størrelse på dagligvarebutik	Forslag til maksimal størrelse på dagligvarebutik	Maksimal størrelse på udvalgsvarebutik	Forslag til maksimal størrelse på udvalgsvarebutik
Skårup rammeområde nr. 11.01.C2.959 og centerstruktur ved Skårup jf. retningslinjer	4.000 m ²	3.000 m ²	2.000 m ²	1.200 m ²	1.000 m ²	1.000 m ²

Tabel 7-3 Arealramme for butiksformål ved centerstrukturen ved Vindeby jf. rammer og retningslinjer i Svendborg Kommuneplan 2021 samt forslag til kommuneplan 2025-2037.

Konverteringen af Skårup bymidte til et lokalcenter sker blandt andet på baggrund af anbefalinger fra Analyse om detailhandel i Svendborg fra 2024, hvori justeringen foreslås, da ændringen vurderes mest hensigtsmæssigt. (Svendborg Kommune, 2021).

Kommuneplanramme nr. 11.01.C2.959 og centerstrukturen ved Skårup Stationsvej justeres ikke geografisk.

Det vurderes, at udvidelsen af rammer og justeringer i arealrammerne for butiksformål i retningslinjer for lokalcentre og bymidter er tilstrækkeligt til at understøtte forbrugsbehovet på sigt på Tåsinge og Skårup.

Påvirkningen på befolkning; materielle goder (detailhandel) som følge af nye og ændrede arealudlæg til butiksformål samt ændringer i retningslinjer for detailhandel vurderes således at være ubetydelig.

7.3 Afværgeforanstaltninger

Da planforslaget ikke medfører væsentlige påvirkninger af materielle goder vurderes det, at der ikke vil være behov for afværgeforanstaltninger.

7.4 Overvågning

Der foreslås ikke særskilt overvågning.

8 Klima (oversvømmelse)

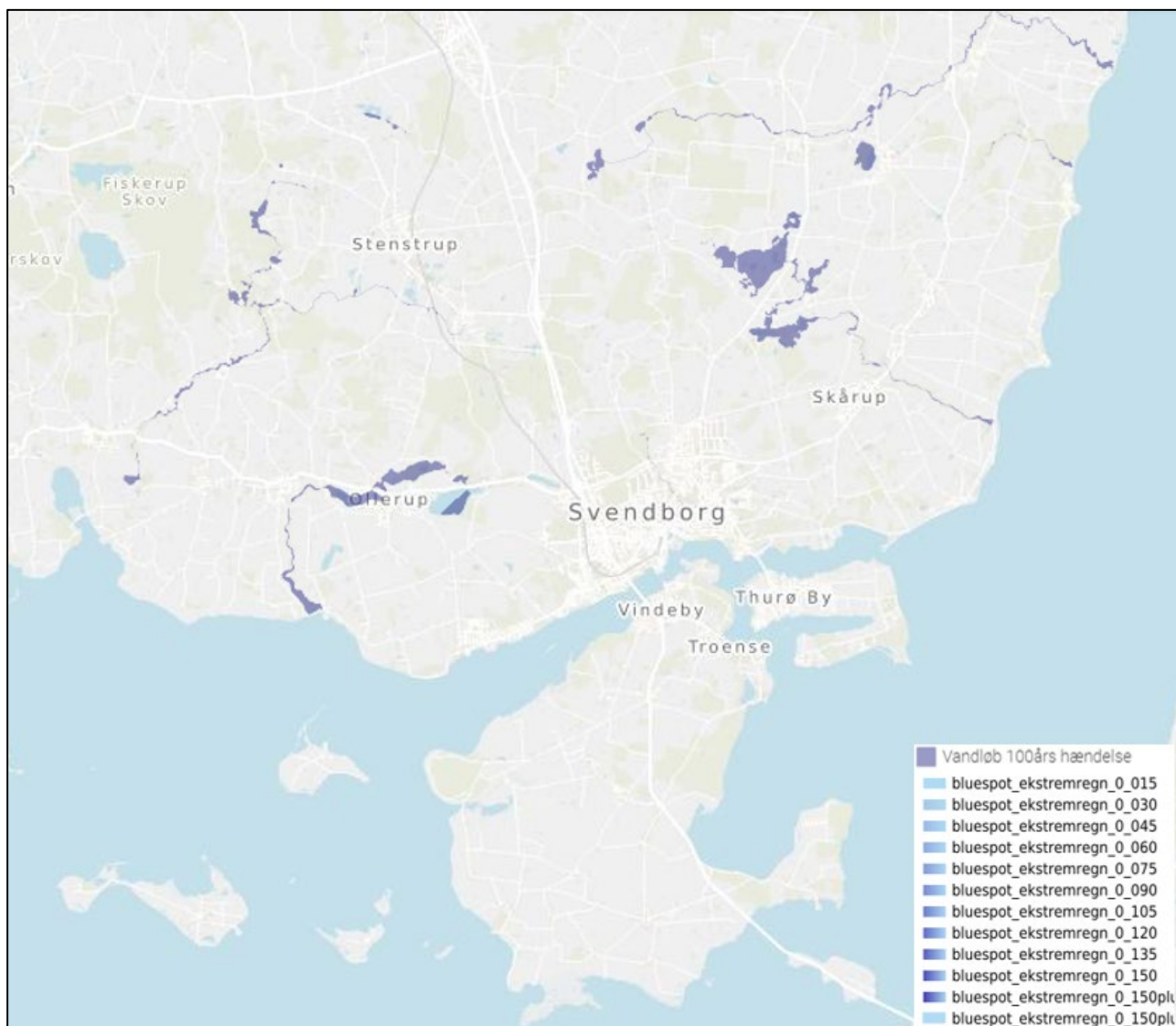
I dette kapitel redegøres der overordnet for miljøstatus for klima i form af oversvømmelse fra nedbør, havvand og terrænært grundvand. Derudover vurderes planrevisionens påvirkning på klima som følge af revision af retningslinjer for oversvømmelse fra nedbør, havvand og terrænært grundvand. Påvirkningen som følge af nye arealudlæg inden for udpegningen af terrænært grundvand vurderes også.

8.1 Miljøstatus og lovgivning

I henhold til planlovens⁸ §11 a, nr. 18 skal kommuneplanen indeholde retningslinjer for udpegning af områder, der kan blive udsat for oversvømmelse eller erosion, og for etablering af afværgeforanstaltninger til sikring mod oversvømmelse eller erosion ved planlægning af byudvikling, særlige tekniske anlæg, ændret arealanvendelse m.v. i de udpegede områder.

I Svendborg Kommuneplan 2021-2033 indgår der retningslinjer for sikring mod oversvømmelse ved stormflod, som også dækker oversvømmelse fra ekstremregn, men der indgår ikke retningslinjer for oversvømmelse fra grundvand.

Udstrækningen af de udpegede oversvømmelsestruede områder i Svendborg Kommune fremgår af Figur 8-1. (Svendborg Kommune, 2021).

Figur 8-1 Oversvømmelsestruede områder i Svendborg Kommuneplan 2021-2033.

8.2 Miljøvurdering

I en af de nye retningslinjer for klima fremgår det, at Svendborg Kommunes vil stille krav om, at bygherre/udviklere redegør for håndtering af den samlede potentielle oversvømmelsesrisiko fra såvel nedbør, havvand, og grundvand ved lokalplanlægning, byudvikling og anlægstilladelser.

I redegørelsen til Kommuneplan 2025-2037 præciseres disse krav. Kravene medfører, at en bygherre altid vil blive bedt om, via en vandhåndteringsplan at redegøre for hvordan overfladevand håndteres inden for planområdet ifm. udarbejdelse af nye lokalplaner.

I forslag til Svendborg Kommuneplan 2025-2037 opdeles kommuneplanens retningslinjebestemmelser for oversvømmelse i henholdsvis oversvømmelse fra nedbør, havvand og grundvand med et generelt øget fokus på etablering af afværgeforanstaltninger for nybyggeri og særlige hensyn ved byggeri og anlæg, som kan være truet af oversvømmelser.

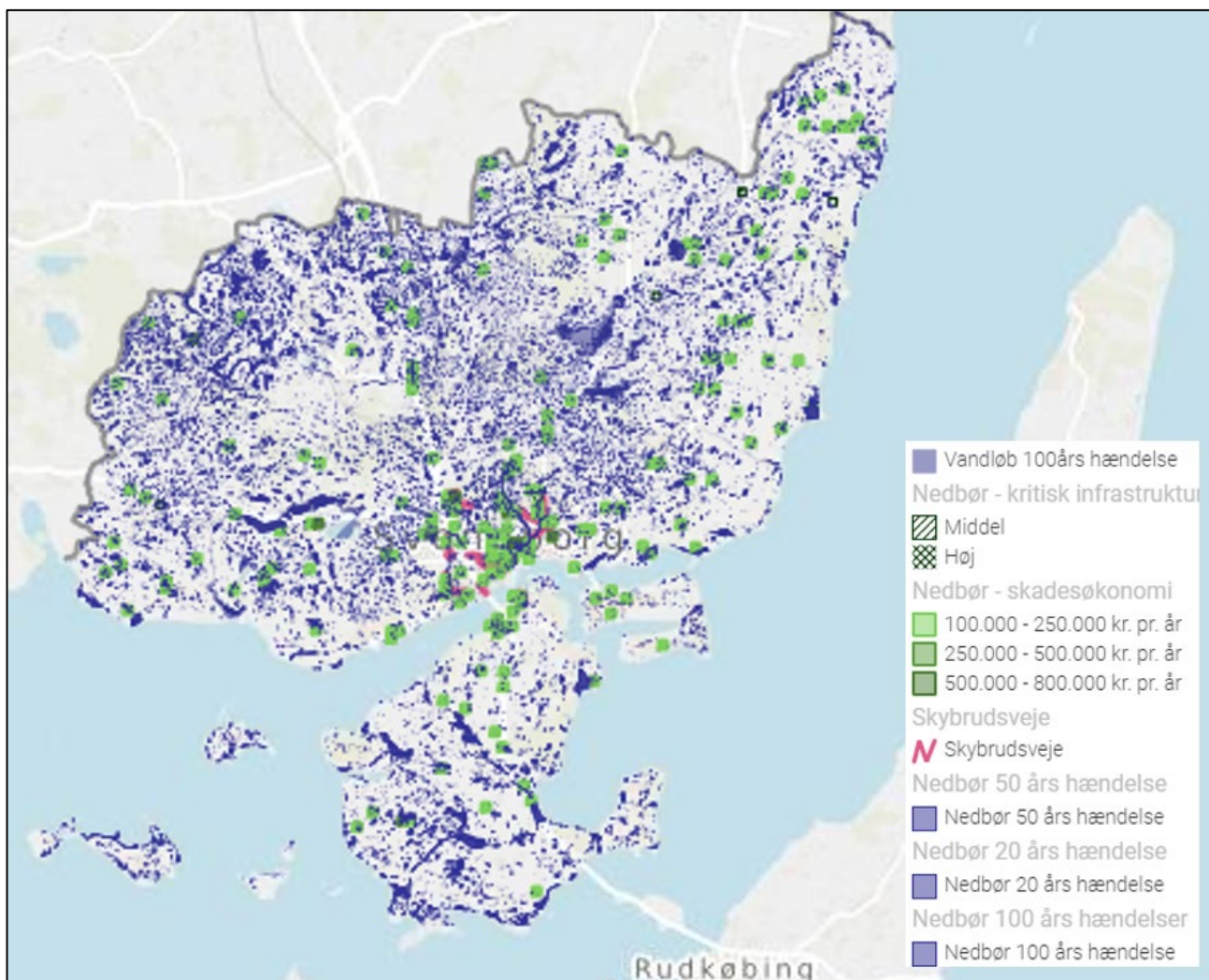

8.2.1 Oversvømmelse fra nedbør

Med forslag til Svendborg kommuneplan 2025-2037 revideres formuleringerne enkelte retningslinjer, der omhandler oversvømmelse fra nedbør, så de i højere grad sikre de oversvømmelsestruede områder mod nybyggeri og anlæg.

Der tilføjes desuden nye retningslinjer, der blandt andet skal sikre, at service-målene for kloaksystemet overholdes samt at der indtænkes løsninger for ekstreme nedbørshændelser. Der må desuden ikke opføres bebyggelse eller foretages ændringer af terræn, der kan hindre vandets naturlige strømningsveje eller øge risiko for oversvømmelse på omkringliggende arealer ved kraftig nedbør, medmindre der kan udføres afværgeforanstaltninger.

Med planforslaget foretaget der desuden nye og reviderede udpegninger med særlig risiko for oversvømmelse fra nedbør, der fremgår på Figur 8-1.

Figur 8-2 Udpegninger med særlig risiko for oversvømmelse fra nedbør, jf. forslag til Svendborg Kommuneplan 2025-2037.

Der udpeges desuden nye strømningsveje i Svendborg by og der sker en udpegning af indsatsområder på baggrund af skadesøkonomi. De nye retningslinjeudpegninger er tilknyttet de nye og reviderede retningslinjer for oversvømmelsestruede områder fra nedbør.

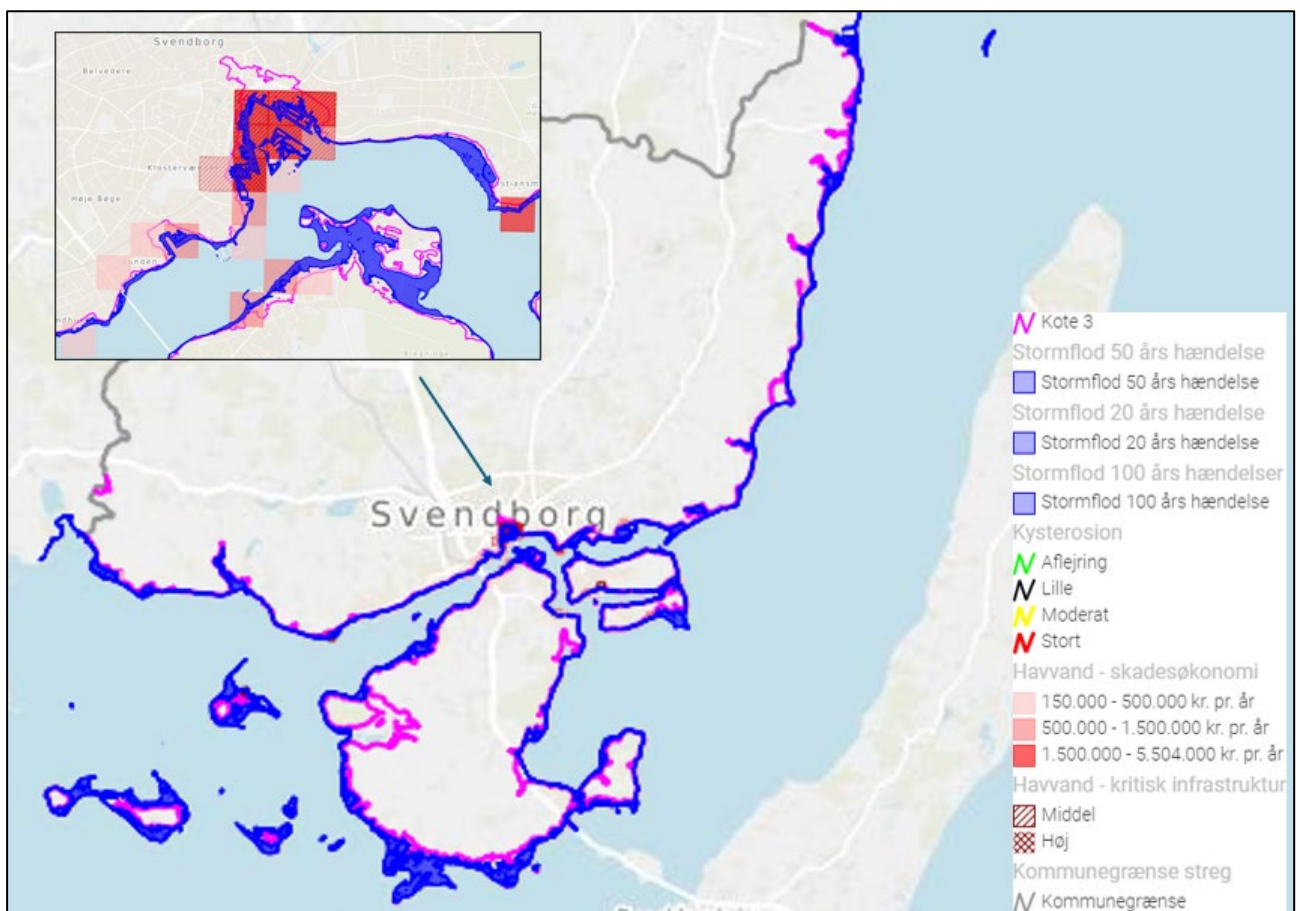
Det vurderes, at nye og reviderede retningslinjer og arealudpegninger for oversvømmelse fra nedbør har en lille, men positiv betydning for klima (oversvømmelse), da retningslinjerne i højere grad sikre de oversvømmelsestruede områder mod nybyggeri og anlæg. Derudover skyldes vurderingen, at retningslinjerne opstiller flere krav til dokumentation og eventuelle afværgeforanstaltninger ved planlægning inden for de oversvømmelsestruede områder fra nedbør.

8.2.2 Oversvømmelse fra havvand

I forslaget til Svendborg kommuneplan 2025-2037 revideres enkelte retningslinjer og der tilføjes nye retningslinjer, som i højere grad skal sikre de oversvømmelsestruede områder mod nybyggeri og anlæg.

De nye retningslinjer stiller eksempelvis krav om, at der skal redegøres for håndtering af havvand i form af løsninger, der sikrer byggeri og anlæg mod skader fra havvand ved lokalplanlægning af arealer, der ligger under kote 3.

Retningslinjerne stiller også krav om, at der skal foretages en konkret vurdering af oversvømmelsesrisici, og hvilke afværgeforanstaltninger, der kan iværksættes for at minimere disse ifm. planlægning og anlæg inden for områder med risiko for værditab eller oversvømmelse af kritisk infrastruktur på Figur 8-3.

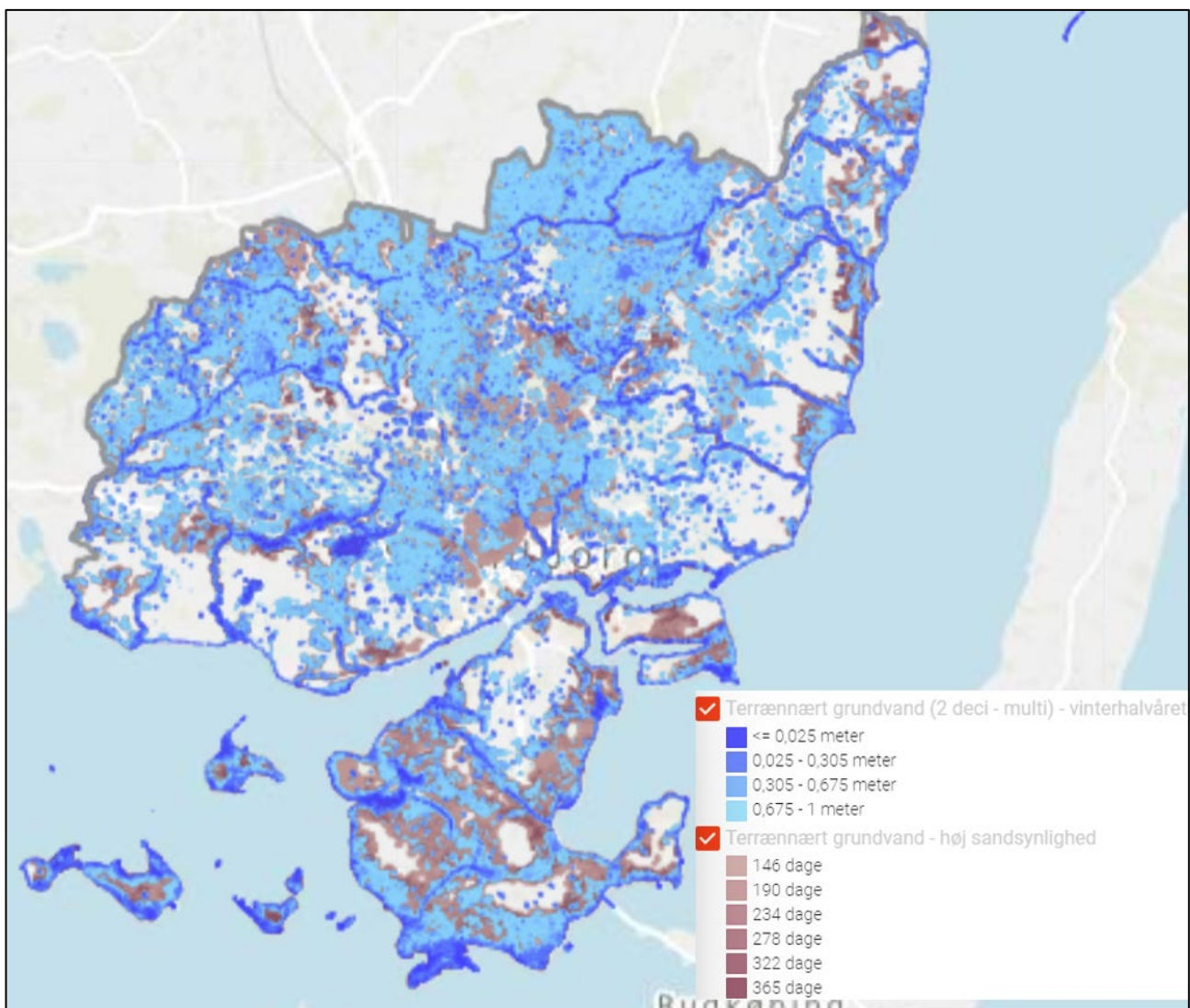
Figur 8-3 Udpegninger med risiko for oversvømmelser fra havvand, kote 3 langs kysten, risiko for værditab og/eller oversvømmelse af kritisk infrastruktur, jf. forslag til Svendborg Kommuneplan 2025-2037.

Det vurderes, at nye og reviderede arealudpegninger og retningslinjer for oversvømmelse fra havvand har en lille, men positiv betydning for klima (oversvømmelse), da retningslinjerne medfører at fremtidig planlægning og anlægsprojekter kræver øget dokumentation og i højere grad skal indarbejde afværgeforanstaltninger, der sikrer mod oversvømmelse fra havvand.

8.2.3 Oversvømmelse fra terrænnært grundvand

Der tilføjes nye retningslinjer for at rette opmærksomhed på terrænnært grundvand, som parameter i planlægningen.

Områder med særlig risiko for oversvømmelse fra terrænnært grundvand fremgår på Figur 8-4.

Figur 8-4 Sandsynlighed for terrænnært grundvand 1 meter under terræn i vintersituation samt mindst 40 % af året, jf. forslag til Svendborg Kommuneplan 2025-2037.

De andre retningslinjer for terrænnært grundvand har karakter af hensigtserklæringer om, at der skal være en særlig opmærksomhed på terrænnært grundvand i fremtidige anlægstilladelser og i den fysiske planlægning. I en af de nye

retningslinjerne fremgår det, at der som udgangspunkt ikke gives tilladelse til anlæg af kældre i områder, hvor grundvandet 40 % af året (146 dage) står 1 meter under eller nærmere terræn.

Desuden fremgår det, at hvis byudvikling, bebyggelser samt tekniske anlæg placeres inden for de oversvømmelsestruede områder fra grundvand, vil der blive stillet særlige krav ifm. planlægning og tilladelser. I redegørelsesdelen uddybes de særlige krav med at bygherre skal forvente at levere en detaljeret vandhåndteringsplan og evt. en hydrologisk analyse som viser, hvordan vandet kan håndteres i udgangspunktet på egen grund.

Det vurderes, at de nye retningslinjer for terrænnært grundvand har en lille, men positiv betydning for klima (oversvømmelse), da retningslinjerne medfører at fremtidig planlægning og anlægsprojekter kræver en vandhåndteringsplan og i højere grad skal indarbejde hensyn, der sikrer mod oversvømmelse fra terrænnært grundvand.

De oversvømmelsestruede områder på Figur 8-2 berører flere rammer med nyt arealudlæg. De berørte rammer er; den udvidet ramme nr. 01.01.O4.422 med offentligt formål ved Svendborg Sygehus og den udvidet ramme nr. 11.01.B.944 for et boligområde ved Vestergårds Allé.

Den konkrete påvirkning af klima (oversvømmelse) som følge af nye og ændrede arealudlæg til byvækst kan ikke vurderes på dette overordnede niveau. Det gælder dog generelt, at byudvikling inden for arealerne sker under hensyntagen til terrænnært grundvand.

I den efterfølgende detaljerede planlægning skal bygherrerne, som ønsker byggeri og/eller anlæg inden for ovenstående rammer med nyt arealudlæg, forvente at levere en detaljeret vandhåndteringsplan og evt. en hydrologisk analyse som viser, om og hvordan vandet kan håndteres i på egen grund jf. nye retningslinjerne for terrænnært grundvand. Oversvømmelsessikring og fokus på eventuelle nødvendige tekniske tiltag skal dermed indtænkes i den efterfølgende detaljerede planlægning.

8.3 Afværgeforanstaltninger

Da planforslaget ikke medfører væsentlige påvirkninger på klimatiske faktorer vurderes det, at der ikke vil være behov for afværgeforanstaltninger.

8.4 Overvågning

Der foreslås ikke særskilt overvågning.

9 Landskab og kulturmiljø

I dette kapitel redegøres der overordnet for miljøstatus for landskab, herunder eksisterende og nye retningslinjer og arealudpegninger samt udlæg af nye arealer til boligområder og rekreativt område, herunder påvirkning på skovbyggelinje, kystnærhedszonen samt beskyttet landskab og kulturmiljø.

9.1 Miljøstatus og lovgivning

I det følgende afsnit redegøres for lovgivning og miljøstatus for sammenhængende landskab og bevaringsværdige landskaber. Desuden redegøres der for lovgivning af kystnærhedszonen og skovbyggelinje samt hvordan disse arealudpegninger berører et område, der udlægges til boliger i planforslaget.

9.1.1 Bevaringsværdige og sammenhængende landskaber

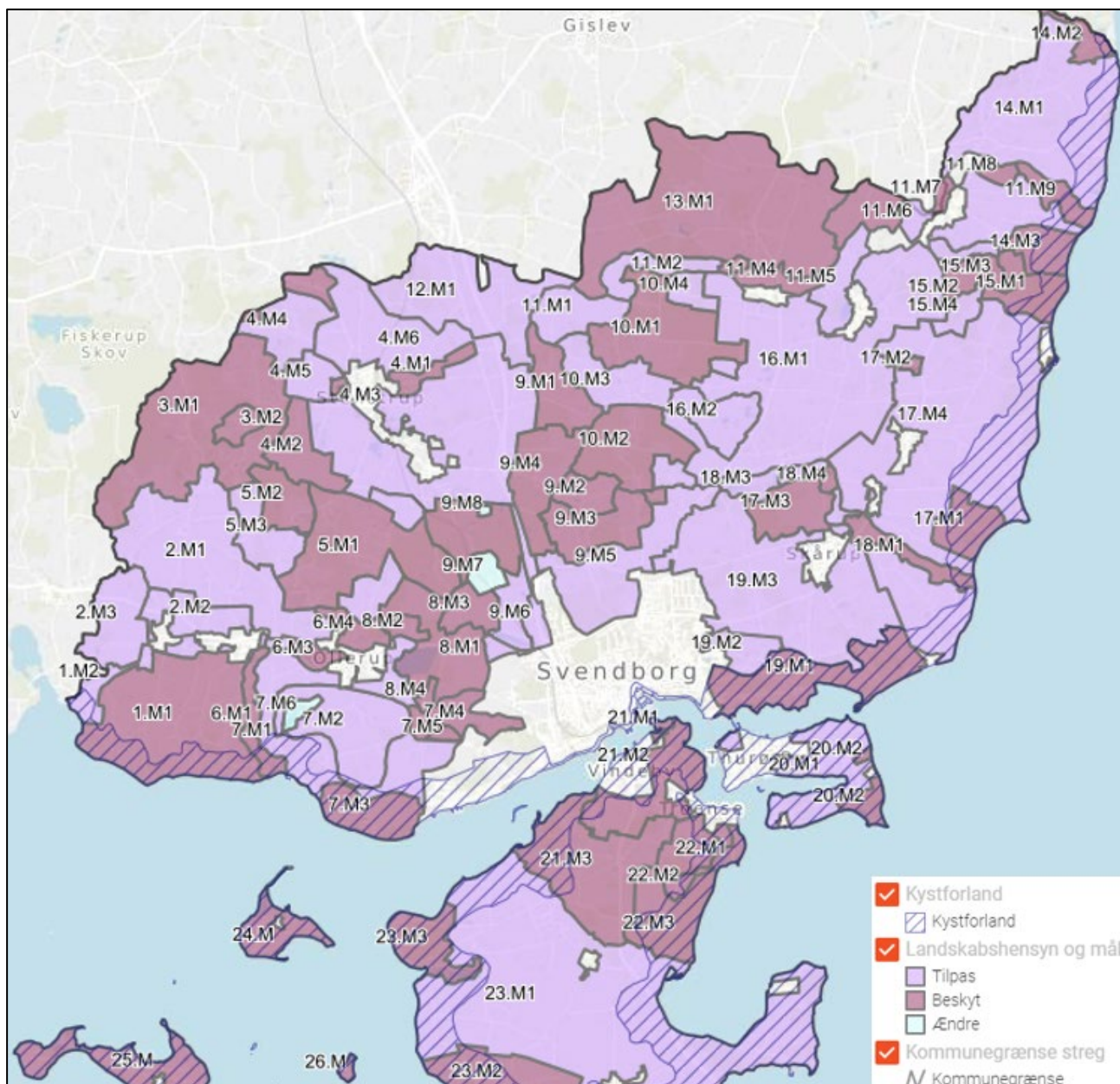
I henhold til planlovens⁹ §11 a, nr. 16 skal kommuneplanen indeholde retningslinjer for sikring af landskabelige bevaringsværdier og beliggenheden af områder med landskabelig værdi, herunder større, sammenhængende landskaber.

I Svendborg Kommuneplan 2021-2033 indgår der retningslinjer for sikring af landskabelige bevaringsværdier og beliggenheden af områder med landskabelig værdi. Retningslinjerne er opdelt i fire kategorier: landskaber som skal beskyttes; Landskaber hvor der skal ske tilpasning, landskaber som kan ændres samt kystforlandet. Kategoriseringen er baseret på en landskabskarakteranalyse i kommunen. (Svendborg Kommune, 2021).

---

⁹ Bekendtgørelse af lov nr. 572 af 29/05/2024 om planlægning.

Figur 9-1 Landskabshensyn og mål, kystforland samt de 23 landskabskarakterområder i Svendborg Kommune, jf. Svendborg Kommuneplan 2021-2033.

Inddelingen giver mulighed for en mere målrettet beskyttelse af de enkelte områders karaktergivende landskabselementer og giver bedre grundlag for at tilpasse nye udviklingsprojekter, tekniske anlæg og bebyggelse m.m. til det omkringliggende landskab. (Svendborg Kommune, 2021).

Retningslinjerne og arealudpegningerne er dermed ikke opdelt i bevaringsværdige landskaber og sammenhængende landskaber. Større sammenhængende landskaber er dog nævnt i redegørelsesdelen om landskabsinteresser i Kommuneplan 2021-2033. Herunder at landskabskarakteranalysen har givet et billede af kommunens landskabelige struktur. Bakkelandskabet, ådalene og kysten indgår i strukturen og udgør kommunens større sammenhængende landskaber. (Svendborg Kommune, 2021). De sammenhængende landskaber kan altså ikke identificeres på retningslinjeniveau.

Kystforlandet orienterer sig geografisk til kysten og omfatter flere områder, som er udpeget til uforstyrrede landskaber og landskabskarakterområder. (Svendborg Kommune, 2021). Kystforlandet udgør et mindre afgrænset område end kystnærhedszonen, da bindingen ikke rækker lige så langt ind i landet.

Det er en national interesse, at planlægningen af det åbne land er med til at sikre, at de værdifulde landskaber bevares, herunder at de åbne kyster fortsat udgør en væsentlig natur- og landskabsværdi. Det er kommunernes ansvar at afveje og udpege de landskabelige bevaringsinteresser og værdier, som et vigtigt fundament i planlægningen i det åbne land.

9.1.2 Kystnærhedszonen

En stor del af Svendborg Kommune ligger inden for kystnærhedszonen, da der er en lang kyststrækning på den østlige og sydlige del af Fyn samt omkring øerne mod syd.

Kystnærhedszonen er en planlægningszone, som omfatter de arealer, der ligger inden for en afstand af ca. 3 km fra kystlinjen. Af planlovens¹⁰ §5 b fremgår, at der i kystnærhedszonen kun må inddrages nye arealer i byzone, hvis der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering.

Hensigten med planlovens kystbestemmelser er bl.a. at sikre, at nye arealer i byzone og anlæg i landzone placeres i størst mulig afstand til kysten og fortrinsvis bag eksisterende bebyggelse således, at de åbne kyststrækninger friholdes. Kravene til den funktionelle og/eller planlægningsmæssige begrundelse skærpes jo tættere beliggenheden er ved kysten, hvilket også skærper behovet for at belyse, om der er alternative placeringsmuligheder uden for kystnærhedszonen. Begrundelsen skal desuden afvejes mod kystnærhedszonens natur- og landskabsinteresser.

9.1.3 Skovbyggelinje

I henhold til naturbeskyttelseslovens¹¹ § 17 skal skovbyggelinjen sikre det frie udsyn til skoven og bevare skovbrynene som værdifulde levesteder for plante- og dyrelivet. Det kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 17 at opføre byggeri og tekniske installationer på arealer inden for skovbyggelinjen.

9.1.4 Kulturmiljø

I henhold til planlovens¹² §11 a, nr. 15 skal kommuneplanen indeholde retningslinjer for sikring af kulturhistoriske bevaringsværdier, herunder beliggenheden af værdifulde kulturmiljøer og andre væsentlige kulturhistoriske bevaringsværdier.

I Svendborg Kommuneplan 2021-2033 indgår der retningslinjer om, at der kun gives tilladelse til og planlægges for aktiviteter, herunder bebyggelse og anlæg, såfremt, at det forringer de kvaliteten og oplevelsen af kulturmiljøet

---

¹⁰ Bekendtgørelse af lov nr. 572 af 29/05/2024 om planlægning.

¹¹ Bekendtgørelse af lov nr. 927 af 28/06/2024 om naturbeskyttelse

¹² Bekendtgørelse af lov nr. 572 af 29/05/2024 om planlægning.

9.2 Miljøvurdering

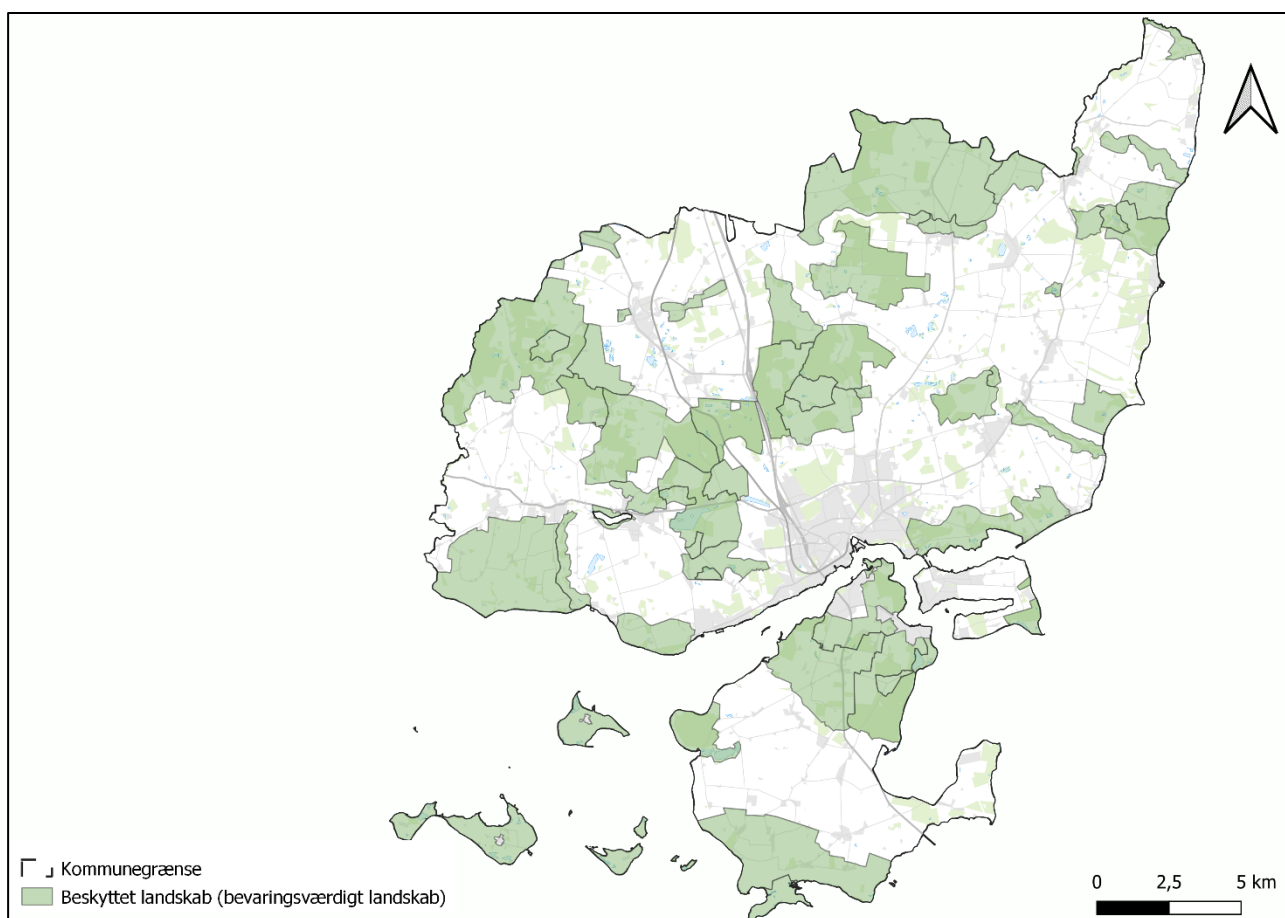
I dette afsnit redegøres for revidering af retningslinjer for landskab, herunder påvirkningen som følge af nye retningslinjer for større sammenhængende landskaber samt bevaringsværdige landskaber med dertilhørende arealudpegninger.

Desuden redegøres for landskabelig påvirkning ved udlæg af et nyt areal til boligområde, herunder påvirkning på skovbyggelinje og kystnærhedszonen samt retningslinjer for kystforland og bevaringsværdigt landskab i forslag til Svendborg kommuneplan 2025-2037. Desuden belyses påvirkningen ved udlæg af et nyt areal til rekreativt område inden for beskyttet landskab (herregårdslandskab) og kulturmiljø.

9.2.1 Bevaringsværdige og sammenhængende landskaber

I forslag til Svendborg kommuneplan 2025-2037 sker der en retningslinjeudpegning for større sammenhængende landskaber samt bevaringsværdige landskaber med dertilhørende arealudpegninger.

Kommunens bevaringsværdige landskaber udgør i forslag til kommuneplan 2025-2037 landskabsområder, som har status af områder der skal beskyttes.

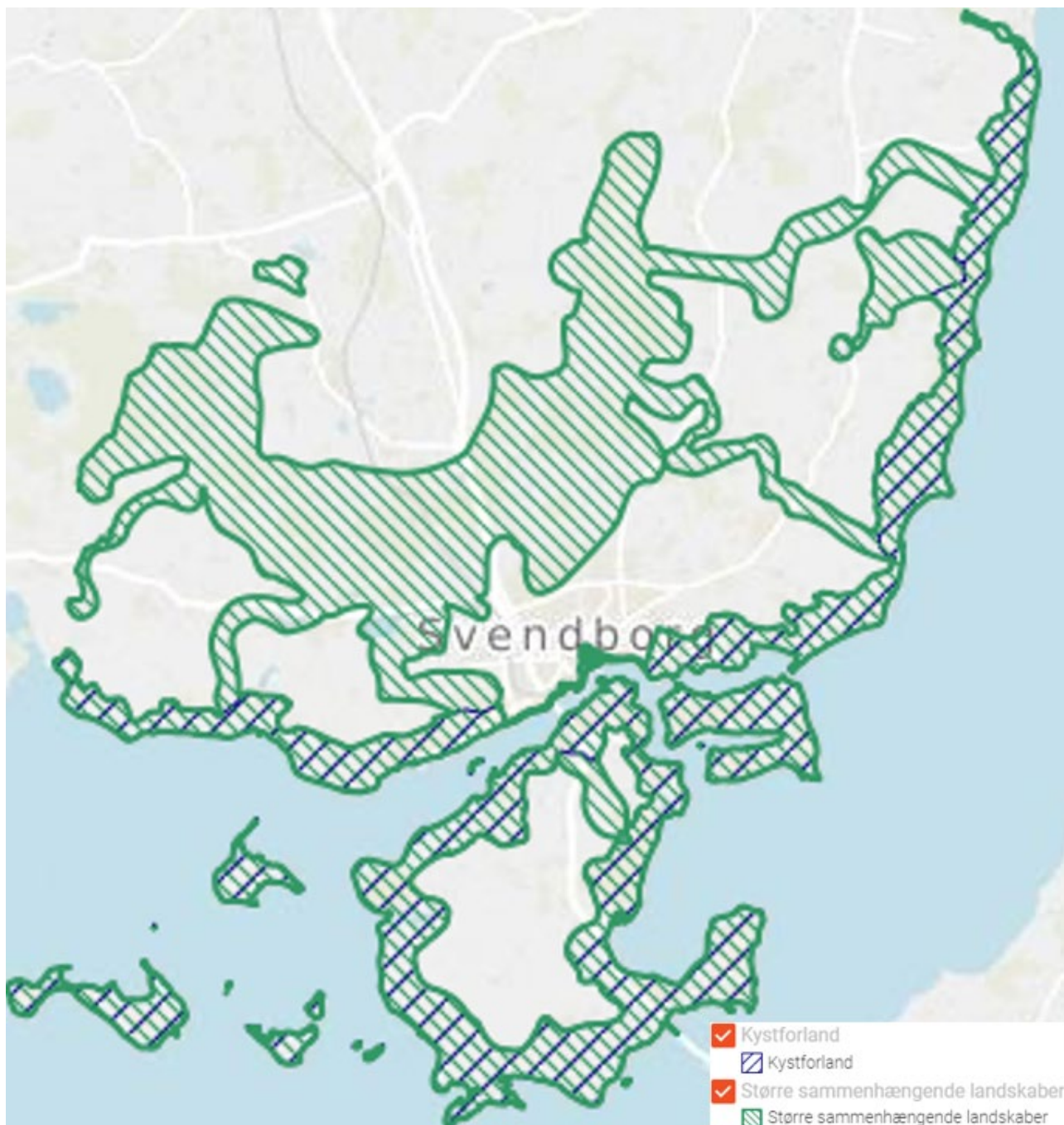
Figur 9-2 Beskyttet (bevaringsværdige) landskaber i Svendborg Kommune, jf. forslag til Svendborg Kommuneplan 2025-2037.

Arealudpegningerne af beskyttet og bevaringsværdigt landskab på Figur 9-2 udgør samme arealudpegning som beskyttet landskab i kommuneplan 2021. Dermed sker der ikke nye arealudpegninger, der beskytter landskabet mod byggeri og anlæg.

Ligeledes videreføres de fleste retningslinjer for beskyttet landskab fra kommuneplan 2021-2033 til beskyttelse af bevaringsværdige landskaber i Svendborg Kommuneplan 2025-2037. Det vurderes, at de retningslinjer for beskyttet landskab, som ikke videreføres, er overlappende med de retningslinjer, der videreføres i forslaget til den nye kommuneplan.

I forslag til Svendborg Kommuneplan 2025-2037 udgør de større sammenhængende landskaber ådalene, bakkelandskabet og kystforlandet i helhold til ny retningslinje for større sammenhængende landskaber. Kategoriseringen af større sammenhængende landskaber følger redegørelsesteksten fra Kommuneplan 2021-2033. I forslaget til den nye retningslinje skal de overordnede landskabelige karaktertræk desuden fastholdes.

Figur 9-3 Større sammenhængende landskaber i Svendborg Kommune, jf. forslag til Svendborg Kommuneplan 2025-2037. (Svendborg Kommune, 2021).

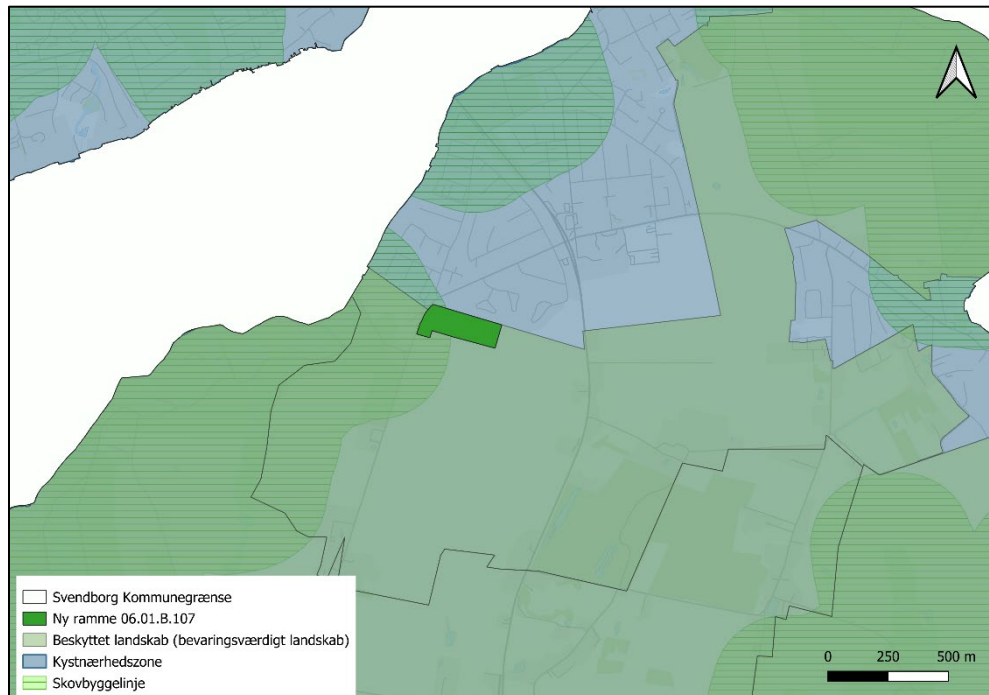
Arealudpegningerne af kystforland, der er en del af større sammenhængende landskaber på Figur 9-3 udgør samme arealudpegning som kystforland i kommuneplan 2021. Desuden videreføres retningslinjen for kystforlandet i forslaget til den delvise kommuneplanrevision. Den resterende del af udpegningen til større sammenhængende landskaber følger som nævnt ådalene og bakkelandskabet, hvilket bliver synligt på et kort som resultat af forslaget til revisionen.

I forslag til Svendborg kommuneplan 2025-2037 sker der samlet set mindre ændringer som følge af nye retningslinjer og tilhørende retningslinjeudpegning for større sammenhængende landskaber samt bevaringsværdige landskaber. De

begrænsede ændringer skyldes, at retningslinjerne følger flere retningslinjer samt arealudpegninger fra Kommuneplan 2021-2033 for de landskabsudpegninger, der udgør grundlaget for større sammenhængende landskaber samt bevaringsværdige landskaber. Dermed sker der ikke nye arealudpegninger, der beskytter landskabet mod byggeri og anlæg, men nærmere præciseringer af retningslinjerne herfor. Det vurderes, at justeringerne i retningslinjerne for landskab har en ubetydelig påvirkning på landskabet.

9.2.2 Udlæg af ny boligramme i kystnærhedszonen, kystforland, bevaringsværdigt landskab og skovbyggelinje

I forslag til Svendborg kommuneplan 2025-2037 udlægges en ny boligramme nr. 06.01.B.107 ved Bjernemarksvej i den sydlige del af Vindeby på Tåsinge. Forslaget til arealudlægget berører kystnærhedszonen, skovbyggelinje og kommunens arealudpegninger for bevaringsværdigt landskab og kystforland som vist på Figur 9-4.

Figur 9-4 Ny boligramme sammenholdt med kystnærhedszonen, bevaringsværdigt landskab og skovbyggelinje i Svendborg Kommune, jf. forslag til Svendborg Kommuneplan 2025-2037.

Udlæg af ny boligramme inden for kystnærhedszonen og bevaringsværdigt landskab kræver en selvstændig redegørelse med begrundelser herfor. Svendborg Kommune har i et notat redegjort for rammeudlæg i kystnærhedszone, bevaringsværdigt landskab og kystforland.

Hovedkonklusionerne fra vurderingerne i notatet indgår i forslag til Svendborg Kommuneplan 2025-2037 og fremhæves i dette afsnit sammen med arealudlægges påvirkning på skovbyggelinjen.

Svendborg Kommune forventer, at det nye boligområde skal kunne rumme et mindre boligområde, udlagt som tæt-lav boligbebyggelse eller lignende

boligtyper, der sikrer opførelse af mindre boliger, for at understøtte det aktuelle og fremtidige bosætningsbehov lokalt. Svendborg Kommune vurderer, at der er et aktuelt bosætningsbehov set i lyset af en befolkningsprognose fra 2023-2036, hvor der forventes en positiv vækst i folketallet i Svendborg Kommune. Administrationen vurderer på den baggrund, at der er behov for et nyt rammeudlæg til boligformål ved Vindeby.

På trods af en positiv befolkningsprognose er kommunens boligrummelighed større end kommunens behov, hvilket betyder, at kommuneplanen i forvejen indeholder tilstrækkeligt med arealer til at dække behovet i den kommende 12-årige periode. I dette tilfælde kan kommunen kun udlægge nyt areal til byvækst, hvis der samtidig udtages et andet areal af omtrent samme størrelse (hektar), som er planlagt til byvækst i den aktuelle kommuneplan. På den baggrund er der foretaget en omfordeling af arealer til boligformål i forslag til kommuneplan 2025-2037.

Det nye rammeområde vil blive en udvidelse af Vindeby mod syd og området støder direkte op til et eksisterende byområde. Udlægget er udlagt i overensstemmelse med princippet om, at ny byudvikling skal ske indefra-og-ud.

I notatet redegøres desuden for alternative placeringer, hvorfor de alternative placeringer ikke anbefales og hvorfor den valgte placering egner sig bedst.

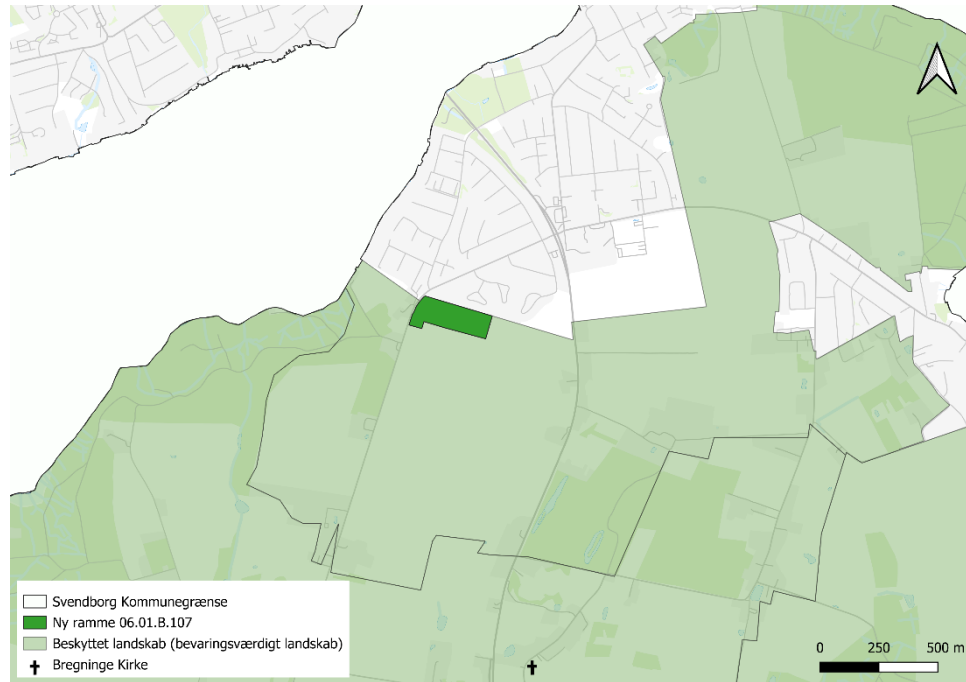
Forslaget til arealudlægget er desuden placeret inden for kystforland med tilhørende retningslinje, der blandt andet skal sikre, at de visuelle sammenhænge imellem land og vand, mellem modstående kyster og på langs af kystlinjen varetages ved ændret arealanvendelse.

Den vestlige rammegrænse er beliggende ca. 300 meter fra kysten og Svendborg Kommune vurderer, at ny bebyggelse minimum placeres 400 meter fra kysten. Set fra kysten er landskabet skrånende, hvor terrænet springer 22,5 meter fra kysten til den vestlige rammegrænse.

Det nye rammeområde ligger delvist bag et tæt bebygget boligområde og fredskov. Det er kun en mindre strækning på omkring 115 meter mellem boligbebyggelse og skov, som fremstår ubebygget. Der er dog spredt bebyggelse også inden for dette område, primært beliggende ved Bjernemarksvej.

Svendborg Kommune vurderer, at nyt byggeri inden for det nye rammeområde ikke i væsentlig grad påvirker sundet, kystlinjen eller de modstående kyster grundet det skrånende terræn, omfanget af det nye byggeri og placeringen bag ved eksisterende boliger og fredskov.

Landskabet på den nordøstlige del af Tåsinge er beskyttet i forhold til Bregninge Kirkes fremtoning i landskabet, grundet kirkens status og dens beliggenhed så højt i landskabet. Den nye ramme er placeret omkring 1,5 km fra Bregninge Kirke som vist på Figur 9-5. Landskabets karakter og terræn gør, at kirken fortsat vil fremtræde som et markant visuelt element og orienteringspunkt i landskabet på Tåsinge. Kirken er ca. placeret i kote 74. Det vurderes, at kirkens visuelle fremtræden ikke forringes eller påvirkes på anden vis med de nye rammer til boligformål og rekreative formål.

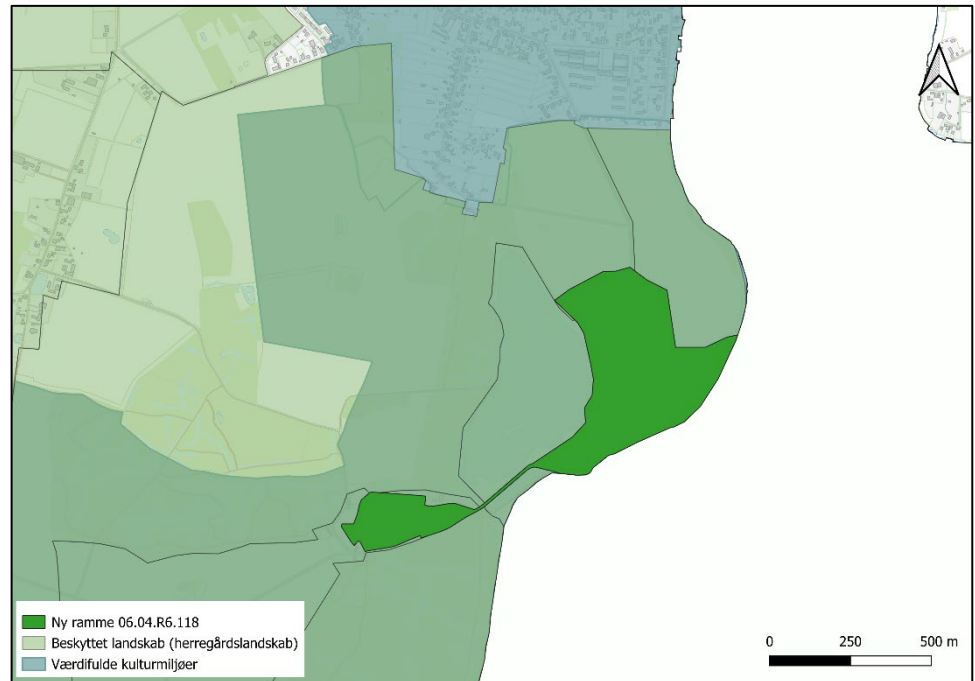
Figur 9-5 Oversigtskort, der viser placering af Bregninge Kirke og forslag til det nye boligområde.

Den nye boligramme ved Bjernemarksvej er beliggende øst for en fredskov, der er omgivet af en 300 meter skovbyggelinje, iht. naturbeskyttelseslovens § 17. Den vestlige del af rammen er således beliggende inden for skovbyggelinjen som det fremgår af Figur 9-4. Det forventes, at den del af boligrammen, der ligger inden for skovbyggelinjen ikke vil blive bebygget, da den del som udgangspunkt vil udgøre vejadgang til boligområdet. Fastlæggelse af dette vil ske ved lokalplanlægning. Det vurderes på den baggrund, at rammeudlægget ikke vil påvirke den landskabelige værdi af fredskoven vest for området.

Det vurderes samlet set, at påvirkningen på landskabet, herunder bevaringsværdigt landskab, kystnærhedszonen og skovbyggelinje, som følge af et nye arealudlæg til boliger vil være ubetydelig.

9.2.3 Udlæg af nyt rekreativt område i beskyttet landskab (herregårdslandskab) og kulturmiljø

I forslag til Svendborg kommuneplan 2025-2037 udlægges en ny rekreativ ramme nr. 06.04.R6.118 ved Valdemars Slot på nordøstsiden af Tåsinge. Forslaget til arealudlægget berører kommunens arealudpegninger for beskyttet landskab (herregårdslandskab) og kulturmiljø som vist på Figur 9-4.

Figur 9-6 Beskyttet (herregårds-) landskaber i Svendborg Kommune, jf. forslag til Svendborg Kommuneplan 2025-2037.

Udlæg af den nye rekreative ramme giver mulighed for; Publikumsorienterede serviceerhverv, kontor- og serviceerhverv, område til offentlige formål, kulturelle institutioner, øvrige ferie- og fritidsformål og jordbrugsområde.

Desuden er området udpeget af staten til forsøgsordning til kyst- og naturturisme, hvilket giver mulighed for at fravige en række af planlovens regler, heriblandt at der kun må planlægges for anlæg i landzone, såfremt der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering.

Det vurderes, at de anvendelser, der planlægges for i den nye ramme, vil have en ubetydelig påvirkning på herregårdslandskabet og kulturmiljøet, da de i høj grad understøtter de eksisterende forhold inden for rammen og da området delvist er bebygget.

Hvis der i fremtiden skal planlægges for byggeri og anlægsarbejde inden for rammen, så skal beskyttelsesinteresserne inden for rammen sikres og der skal indarbejdes hensyn hertil i den efterfølgende planlægning.

9.3 Afværgeforanstaltninger

Da planforslaget ikke medfører væsentlige påvirkninger af landskab vurderes det, at der ikke vil være behov for afværgeforanstaltninger.

9.4 Overvågning

Der forslås ikke særskilt overvågning.

10 Referencer

Svendborg Kommune (2021). Svendborg Kommuneplan 2021-2033: [Kommuneplan 2021-2033](#) [tilgået den 15. november 2024].

Svendborg Kommune (2024). Analyse af detailhandel i Svendborg: [Analyse af handelslivet](#) [tilgået den 15. november 2024].

Miljø- og Fødevareministeriet (2016). Bekendtgørelse om krav til kommuneplanlægning inden for områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2016/1697> [tilgået den 15. november 2024].

Miljøstyrelsen (2016). Vejledning om krav til kommuneplanlægning inden for områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse: [Vejledning om krav til kommuneplanlægning inden for områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse - Miljøstyrelsen](#) [tilgået den 15. november 2024].